

ELOFIZETÉS

BELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

6-hasábos petit sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Egykötés petit sora 40 fillér.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és esanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 154.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

Arad, 1911.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Szombat, március 11.

Mai számunk főbb közleményei:

- A hadsereg dícsérete.
- Zselenski Róbert gróf ünneplése.
- Az Aradi Első Takarékpénztár tőkefelemelése.
- Ujabb följelentés a Holtzer ügyben.
- Diszkvalifikált sportegyesületi elnök.
- A vesszőfutó nadrágszoknya.
- Nadrágszoknya az aradi korzón.
- Gyilkosok üldözése a tengeren.
- Betörő építészvállalkozó.
- Pincér egyetemi hallgató.
- Erdélyi képviselők Erdély érdekelért.

Jogász pincérek.

Arad, március 10.

Ha megírjuk róla azt az őszinte meggyőződésünket, hogy Strauss Mihályné, a keszthelyi fürdővendéglő bérloje, igen okos asszony, aki nemcsak azt tudja, hogy mi jó és hasznos az ő bizonyára kitűnően vezetett vendéglőjének, ezzel ugy-e nem veszünk el semmit a gondolata érdeméből, hogy a nyári hónapokra a pincérség tisztas mesterségében kínál szegénysorsu egyetemi hallgatóknak foglalkozást és keresetet. Mert semmi se áll tőlünk távolabb, mint ennek az egészséges lelkü gondolatnak megkisebbitése. Csak dícsérni tudjuk és teljes sikerét kívánjuk és szerettük volna, ha Doleschall Alfréd jogkari dékán is úgy fogja föl, amilyen érzéssel az okos és ötletes vendéglősné elgondolta.

Mert bizonyos, hogy Strauss Mihályné így gondolkozott:

— Azt ma már eléggé megmagyarázták az embereknek, tehát módjukban volt meg is érteni, hogy a munka nem szégyen. A munka áldás és élet. En adhatok ebből az áldásból egy csomó embernek. Odakinálom tehát azoknak, akikről okom van fölteni, hogy velük is jót teszek, magam se járok rosszul velük. A pincérség olyan foglalkozás, amely fejlett értelmet és jókora adag érintkezésbeli csiszoltságot, pallérozottságot kíván. Iskolázott, tanult fiatalemberekben ezek a tulajdonságok bizonyosan megvannak. Ok is jól járnak, én is velük.

Es megírta a levelét a budapesti egyetemi hallgatók segítő egyesületeihez, ahol ezt a pályázati hirdetést a fekete táblára azonnal kifüggesztették. Mert itt meg így gondolkoztak:

— A tanuláshoz is első feltétele, hogy legyen miből élni az embernek. Annak a latin közmondásnak, hogy a tele gyomor lustává tesz a tanulásra, magyarul az ellenkezője még igazabb. Enni a diáknak is kell és a kenyeret pénzért adják. Több a szegény egyetemi hallgató, mint a mennyinek ebédhez teritene. Itt terített asztalokhoz hívják őket. Igaz, hogy nekik kell teríteniök és másnak is vizik az ételt: de e mások előtt vagy után — már a milyen a házirend abban a vendéglőben — maguk is leülhetnek és ők is ehetnek. Fizetést is kapnak és vakáció lévén,

iskolát se mulasztanak. Ezt az alkalmat tisztességgel el kell fogadni.

A szegény diák pedig nem sokat spekulál, hanem bejelenti, hogy pályázik egy asztalkendőre, mert a tanult, józan esze ezt mondja neki:

— Bolond lennék, ha nem tenném, mikor elvethetem a nyaram és a jövő esztendei tandíjam gondját. Dolgozom és keresek. A mesterség ugyan, főként eleinte, szokatlan lesz, de ha meg tudtam tanulni a római jogot, meg a pénzügytant, meg a többit, majd csak megtanulom azt is, hogy lehet egyszerre három tárgy levest vinni. És ha egy ideig kissé döcögősen vagy csöpögősen megy a mesterség, el fogják nézni nekem, mert tudják, hogy nem ebből tettem szigorlatot.

Már a pincéreknek aligha el nem komorodik az arcok és bizony joggal tör ki belőlük a méltatlankodás:

— Micsoda dolog ez, hogy eleszik előlünk a kenyerünket azok, a kiknek mi nem pályázhatunk a kenyérére. A jogászok pincérek lesznek, de jön-e hozzánk pincérekhez valaki jogi tanácsért, ha olcsóbban adjuk is mint a fiskálisok?

Jogos a méltatlankodás, de itt az elégtétel a közönség gondolkodásában, a mely a következő:

— Minden szinpátiám ezé az új rendé. Boldog vagyok, hogy a társadalom nemcsak a bölcs tanácsot duruzsolja örökké az éhező, tanult emberek fülébe: tessék akármit dolgozni, hanem — oda is kínálja nekik a mun-

Az ostoba apród.

Írta: Vértessy Gyula.

Ugy is lehetne kezdeni:

Gyönyörűsége szép várkastélyban lakott a csodaszép várásszony. A kastély tornyáról büszkén lengett alá a várur kopjás lobogója. A várásszony szemében pedig büszkén lobogott a szerelmi láng. A lovagokra úgy tudtak nézni ezek a csodaszép kék szemek, hogy a Gyehenna tüzeit akárki is készséggel elszenvedte volna egy biztató tekintetért, hanem azért mégis legszebben tudott nezni a várásszony az ő kis apródjára, a ki az uszályát cipelte utána, mikor a várkapolnába méltóztatott sétálni, bűnös lelkére malasztot várván a széleskalapu, olasz jezsovita páter-től ...

Csak hogy őnagysága nem várkastélyban lakott, hanem a köruton valamelyik ormótlan nagy bérházban, igaz ugyan, hogy tíz egymásba nyíló szobából álló lakásban. De hát akármi-lyen sokat is fizetett érte a bankár ur, a szép asszony férje, azért mégse volt ez várkastély és az apród ur, aki ugyanebben a házban lakott a legfelső emeleten, egy szobának nevezett lyukban, ez se volt valami romantikus kinézésű legény az ő kopott, ószerepektől vásárolt ruháiban.

Ez a fiatal ember különben üres óráiban költő volt és miután napközben rengeteg sok üres órája volt, — misztérió, költőre csak őfél volt elfoglalva a lejtőjénél — hát rengeteg sok

tárcát és verset költött, amelyek közül azonban kezdő írócska létére, nagyon kevés látott nyomdafestéket. Legfeljebb a maga lapjánál adogathatott le egyet-mást, vagy egész ingyenbe, vagy holmi öt, tíz koronás tiszteletdíjakért:

— Maga még fiatal ember, éhezhet a dicsőségért.

És éhezett a dicsőségért.

Ez volt az apród.

A várur pedig nemes erősfalvi Frósfalvy Zoárd ur volt, aki nemrégiben kapott ugyancsak magyar nemességet, kereskedelmi és ipari terén szerzett érdemeiért, de valójában ugyfessett, mint valami ősnemes, kacagányos Thonuzoba-ivadék.

És ez a várur, a maga hatalmas gazdagságával, pompás szálla-egyenességével, erejével, tudásával, déleceg férfiúi voltával egyáltalán nem tudott imponálni az asszonyának. Se ő, se a többi körülte tolongó ember! Unta, utálta az egész környezetét, mely körülvette, állandóan a sarkában volt, mint falkavadászatnál a kopók a vadnak.

A szép asszony jóllakott az urával is, udvarlóval is, toalettjeivel is, gazdagságával, bérelt páholyával, autójával, cselédségével, mindennel; még a két beszélő papagájával is.

És egy szép őszi estén, mikor a Nemzetihöl hazatövet a tóba kényelmes ülésén hátra-dólt, egyszerre a tó felé fordult, és meglátta annak, hogy az ő lelkének is (éivégre be kell

látnia, hogy a testi gyönyörökön kívül, melyekbe beleutált, úgy a törvényesekbe, mint a törvénytelenekbe) szüksége volna valami lelki regényre. Kellene neki egy olyan jámbor, tiszta bohémalelkű férfi, aminőt a színházban Odry olyan pompásan megjátszott.

Az érzéki vágyánál is hatalmasabb vágyakozás fogta el egy ilyen legény után. Igen, igen, ez hiányzott eddig az ő életéből: az ideális szerelem. Egy olyan férfit akar, a ki nemcsak akarja őt, aki nemcsak a testére pályázik, aki nemcsak erőszakoskodó, utálatos szeretője akar lenni, hanem aki gyöngéden, a lelkével, testi birás vágya nélkül tudja őt szeretni. A szerelem poézise kell neki; egy poétás apród szerelme, a ki úgy szeresse őt, mint a várásszonyokat szerették a minduntalan el-elpiruló lantos apródok.

Valami író vagy festőfele. Művészember, aki örülten szeresse önzetlenül, tisztán; aki csak verseket írjon hozzá, vagy fesse le Madonnának, Vénusnak, aki imádja őt térdénállva vágy, reménység nélkül.

Igen, igen, ilyen alázatos, örült művész-szerelmeben akar ő kételegni. A lelkét fogta el a szerelmi beteges vagy aközös a beteg szerelem után, mely csak adni akar, de nem kér semmit.

És a csodás véletlen másnap vagy harmadnap tudtára tulta ő nagyságának, hogy abban a házban, a hol ő lakott, lakott egy ilyen szerelemre valószínűleg alkalmas médium.

kát. Boldog vagyok, hogy ezek amit kínálnak, el is fogadják. Es mátol fogva egészen más szemmel nézek a pincérre. Nem idegeskedem vele, nem kiáltok rá, olyan udvarias leszek hozzá, mint ő én hozzám, nem piszegek neki, nem nyomom a borraivalót a markába, hanem megduplázva szépen leteszem tiszteletdíjának a tálcájára. Mert nem tudom: nem ő lesz-e két-három év múlva az ügyvédem, a házi-orvosom vagy a — vóm.

Szándékosan kerültük egy szó leírását. Ez az egy szó az, hogy: demokracitás. Nem is került nagy fáradságunkba, hogy elmellőzzük. Mert mi-helyt ezt próbálná benne fitogtatni akármelyik érdekelt fél, már az egész nem ér semmit. Ez a szép elv maga csak egy csontváz, a melynek benne kell lennie az organizmusban, de lát-szania nem szabad az eleven hustól.

A hadsereg dicsérete.

— A képviselőház ülése. —

Távirati tudósítás.

Budapest március 10.

Hazai Samu a legnépszerűbb miniszter. Nemcsak minden párt tapsolja és éljenzi okos és a hadsereg nagy szeretetétől áthatott beszédét, hanem az ellenzék még azzal is meglepi, hogy egy ülésen elintézi az ujoncjavaslatokat. Még a parlamentárizmus aranykorában sem kívánhat többet egy miniszter.

A képviselőház mai üléséről a következőket jelenti tudósítónk:

Berzeviczy Albert elnök fél tizegy órakor megnyitja az ülést. Hitelesítik a mult ülés jegyzőkönyvét.

Darvai Fülöp, a mentelmi-bizottság elnöke több mentelmi ügyről terjeszti be a bizottság jelentését.

Következik

(az ujoncjavaslatok)

tárgyalásának folytatása.

Lovász Márton következett volna szólásra, azonban nem volt jelen s így az elnök az általános vitát rögtön az ülés elején bezárta.

(A honvédelmi miniszter beszéde.)

Hazai Samu honvédelmi miniszter előrebocsátotta, hogy most nem kíván a kölesönös és önálló védelem kérdéséről beszélni, mert ez a véderőreform tárgyalásánál lesz aktuális, de a közös hadsereg tagjai ellen emelt vádakra reflektálni kíván. Abrahám Dezső szerint a közös hadsereg tagjai nem ismerik el a magyar államiságot, gyűlölik, lenézik és kerülik a magyarokat. E vádak igaztalanok, mert a hadsereg tagjainak eszük ágában sincs a magyarságot perhorreszkálni, sőt pártfogolják, mert ez a hadsereg harc képességének előnye. (Elénk helyeslés.)

Nem kerülik a magyar társadalmi életet sem, mert abban élénk részt vesznek, mint azt előtte Apponyi Albert gróf nyílt színen is elismerte.

Ezután sorban reflektált az elhangzott beszédekre. Szabó István a magyar elemnek a tisztikarban való hiányáról panaszkodott. Ennek oka az, hogy tényleg nagyon kevesen jelentkeznek a katonatiszti pályára. Nem kvantitativé, de kvalitativé. Csak azok mennek erre a pályára, a kik másutt nem bírnak boldogulni. Már az iskolában is az az elv, hogy a ki nem tud haladni tanulmányaiban, katonaiskolába megy.

(Magyarország hadereje.)

A katonai iskolákban megvan a magyarság kvótászerű hányada, de a végzett tisztek közt nem, mert nem bírják a vizsgát letenni. Holló Lajos a delegációban szóvá tette, hogy 30.000 közös hadseregbeli tiszt közül három-ezer a magyar. Ez is tövedés, mert a tisztek létszáma 16.000, a többi katonai hivatalnok. Hogy ezek közt a magyarok kisebb számban vannak, annak az az oka, hogy a magyar ember nem megy katonai hivatalnoknak, még ha katonának megy, akkor is huszár szeret lenni, mert ez felel meg legjobban uri mivoltának. (Zajos helyeslés balról.)

Batthyány Pál gróf: A magyar ember huszárnak született.

Hazai Samu: Intézkedett az iránt, hogy a fegyvergyakorlatok lehetőleg a szerint rendeztessenek, hogy ki mikor akar eleget tenni kötelezettségének. (Zajos helyeslés balról.)

A hadmentességi adó igazságtalanságát illetőleg törvényjavaslatot fog benyújtani a hadmentességi adó egészséges progresszivitása alapján. (Helyeslés.)

A sorsolási sorsszámok ezentúl kisebb mértékben fognak befolyjni a póttartalékba való kerülésre, mert a kétéves katonai szolgálat behozatala esetén csak a csarádi tekinteteket fogják figyelembe venni.

A kétéves katonai szolgálat esetén Magyarországra 57.000 két évre, 8000 három évre és 2400 négy évre besorozott legénység esik.

Válaszolva Bakonyinak beszéde ama részére, melyben a humanizmus követeléseit sürgette, megnyugtatta, hogy egészségügyi tekintetben ma már igen jól vagyunk ellátva s nem történne meg az, ami régen, hogy nehéz sebesültek hosszú órákig ieküdtek a csatatéren, míg a kötőhelyre jutottak. Azt is felhozta Bakonyi, hogy a vezérkari főnök felelősség nélkül cselekedhetik az alkoumány ellenére. A vezérkari utasítás szerint a vezérkar főnöke alá van rendelve a hadügyminiszternek, az pedig felelős a törvény értelmében. (Helyeslés.) A mi a vezérkar magyarságát illeti, e téren nagy a haladás és nemsokára a vezérkar minden tagja fog magyarul tudni. (Helyeslés.)

Batthyány Pál gróf: Úgy is kell!

Hazai Samu honvédelmi miniszter: Huszár Károly telnagynak tartotta a katonai költségeket. Ezen nem lehet segíteni, mert ez világszerte így van.

Huszár Károlyal szemben kijelenti, hogy a katonákat eléggé szorgalmasan iskoláztatják, de a hadsereg nem pótolhatja a társadalom hibáit. Ami a párbajokat illeti, megjegyzi, hogy a becsületügyi választmányok utján egyre jobban csökkentik a párbaj abuzusát. és e tekintetben a polgári társadalom sokat tanulhat a hadseregtől. (Helyeslés.)

(A honvédség fejlesztéséről)

elmondja, hogy a véderőreform keretén belül erről is fognak intézkedni, a mennyiben a létszámot a jelenlegi 12.500 ember helyett 25.000-re emelik fel, de ebből fedezik a tüzérség szükségleteit.

A honvédtüzérségnél sokkal fontosabb a gyalogság fejlesztése, mert félő, hogy az a fejlődésben elmarad. Hogy nemzeti szempontból mit jelent ez, azt elképzelheti mindenki.

Polónyi Géza: Inkább Fabriciusokat nevelnek! (Zaj. Tiltakozás a baloldalon. Az elnök esenget.)

Hazai Samu legyintett a kezével, nem felelt Polónyinak, hanem rátért a katonaság fejlesztésének költségeire. A katonaság az állami akarat érvényesítése a külfölddel szemben. A hadvezetőség azt kívánja, hogy ez a szervezet minél tökéletesebb legyen. Ezzel szemben a polgárság ellensége a katonaságnak, már azért is, mert az emberi vonásokhoz tartozik, hogy közelebbi dolgokat szívesebben lát, mint távoliakat, vagyis a békében nem szeret háborúról gondolkozni.

A külföldi államok e tekintetben fejlettebbek nálunk, aminek az az oka, hogy azok köz-

Eszébe se jutott eddig törődni vele, hogy kik laknak a házban és egyszer csak megállt a lakók jegyzékét mutató tábla előtt és ott látta a Berezelly Odón nevét. A névjegy alatt büszkén ott pompázott: író és hírlapíró. Hiszen ezt a nevet ismeri! A lapjában olvasta, tárcák meg versek alatt.

A vicénét felrendelte s az szolgált némi felvilágosítással is:

— Fiatal ur. Mindig reggel jár haza. De nem részegen. Jó lakó. Pontosan nem fizet, mert szegénynek tetszik neki lenni, de mindég ad borraivalót. Finom ur. Ketten laknak, a másik valami diák lehet. Így olcsóbb, azért laknak ketten. A konyhát nem használják. Gyorsfőző is jó nekik. Meg a krumpli megsül a vaskályhán is ...

Ó nagysága a legközelebbi jourjára a felküldött az inassal egy kartonlapot a harmadik emeletre is:

— Berezelly Odón író urat szívesen látja minden hétfőn erősfalvi Erősfalvy Zoárdné.

Zoárd ur már kevésbé szívesen látta. Ki is jelentette a felesége előtt, hogy nem érti, mit akar azzal az éhenkórász skriblerrel? De az asszony nem engedett.

— Csak büszkék lehetünk az írónkra. Pláne, ha még hozzá újságíró is, mint ez, hát még hasznát is vehetjük. Meg azután nincs is miért szegénykezni. Jó név. Sokan olvastak tőle. S ha akarjuk, ír is az estélyről. Ha pedig azt akarja, hogy jobb állású smokingban jöjjön, hát csináljon ki neki valami levelezői állást a bankban. Higye el, jó befektetés, ha újságíróval teszünk szíveséget.

Zoárd ur ugylátszik megszívlelte az okos tanácsokat, mert Berezellyhöz igyekezett lehető legszívesebben lenni. Tölte enni-, innivalóval, mancsattás szivarokkal, bókokkal:

— Sokszor olvastam a dolgait. Pompások. Nagy gyönyörűség lehet ilyeneket írni tudni!

— Igazán irigylésreméltók önök költők, — tette hozzá az asszony. — Egy más, szebb világban élnek, mint mi.

— Oh dehogy, nagyságos asszonyom, — dadogta félénken, szögletes mozdulatokkal kísérve szavait, az esetlen legény.

Mert csakugyan az volt. S az asszony perverz írlése ugy gyönyörködött ebben az esetlen regényhősben. Nagy gyönyörűséggel nézte őt, a maga furesza szögletességében, a sok, kifogástalan, elbizakodott arcu, merész, sőt szemtelen fellépésű, erőttől duzzadó, viruló arcu gentlemann között. Őt, a sovány, beteges kinézésű, félénk, ügyetlen emberkét, aki sehogyssem találta fel magát a nagy fényes társaságban.

— Ugy-e, maga se szereti ezt a sok léha bábut, aki itt hemzseg! Én se. De mit csináljak? A társaság kötelez. De magának nem kell mindig ilyenkor jönni. Magának mindig itthon leszek.

Otthon is volt. És a poéta élt is az engedelmével. Kezdett nagyon gyakran lejárogatni a harmadik emeletről az elsőre, nagy csodálkozásra a többi partájnak, akik meg nem foghatták, hogy mit keres ez a koldus „skribler” a méltóságos udvari tanácsos uréknál!

Hogy ereszhetnek oda be egy ilyen „snasz” firmát, akinek napokig jár a nyakára szabó, suszter, mosóné, míg fizetni tud nekik valamit?

De legjobban csudálkozott a dolgon a szintén udvari tanácsos egyetemi tanár ur, a házi-orvos, aki egy párszor már ott találta az írőcskát az asszonynál, olyankor, mikor azt remélte, hogy egyedül lehet vele.

Megkérdezni nem merte, még a régi szerelmi viszonyuk révén sem, mert tudta, hogy milyen szeszélyes az asszony, még kiadja végleg az utját, ha zavarja legujabb ostoba játékában. Hát csak várja türelmesen a játék végét. Közben pedig sokszor elnézgette otthon a tükörben egészséges, pirosbarna arcát s megveregeti a tenyerével hatalmas mellkasát s összefogdossa duzzadó izmait:

— Csak különb legény vagyok! S mégis neki adna előnyt felettem? Eh, ez nem maradhat így! Azon a kölykön tul kell adni valahogy. Ez a buta asszony belebomlott. Ki kell dobni valahogy azt a kölyköt!

Csakhogy a dolog nem megy valami könnyen. Egyszer, mikor kicsinylőleg kezdett róla beszélni, az asszony durván utasította rendre.

— Kikérem magamnak, hogy így beszéljen arról az emberről, aki százszor különb magunknál. Maguk állatok, állati életet élő szép, erős fenevadak, de ő lelki életet él, maguk semmik és senkik, ő valaki, valami.

A doktor ur többé nem is szólt róla egy zokszót se.

— Majd ráun az asszony magától is arra

gazdaságilag előbbre vannak. Összehasonlította a kisebb államok katonai és kulturális budget-jét és ebből levonta azt a következtetést, hogy nálunk nem is oszlik meg olyan aránytalanul a kiadás a két tényező közt.

A szárazföldi és tengeri haderő szükségleteinek összehasonlításánál felhozták, hogy mi kontinentális állam vagyunk, melynek nincs szüksége nagy flottára. Ez igaz, de ennek a flottának erkölcsi eroje van, mert a tengeren is fenn kell tartanunk az állami hatalom erejét. Kereskedelmi szempontból azonban fontos a flotta fejlesztése a mi számunkra. A flottafejlesztésből nekünk hasznunk lesz, de csak akkor, ha megfelelő tőkét fektetünk be. (Helyeslés a baloldalon.)

Kérte a törvényjavaslat elfogadását. (Taps és éljenzés a baloldalon.)

(Kijáró képviselők.)

Solymossy Ödön báró előadó kiegészítette a miniszter szavait, reflektálva azokra a kifogásokra, melyeket a miniszter figyelmen kívül hagyott. A brutális bánásmódra és káromkodásra nézve megnyugtatta az ellenzéket, majd az alkoholizmusról szólt. Ez — ugymond — nem a kotonaság bűne. Mi képviselők tudjuk a legjobban, hány italmérési engedélyt járunk ki — (Zaj és derűtség jobbról.)

Felkiáltások a baloldalon: Ez összeférhetetlen!

Solymossy Ödön báró elfogadásra ajánlotta a javaslatot. (Helyeslés a jobboldalon.)

Elnök: Az előadó ur azt mondotta, hogy „mi, képviselők járunk ki italmérési engedélyeket.“ Minthogy a törvény tiltja az ilyen közbenjárást, ne méltóztassék az ilyen állítást általánosítani.

Szavazás előtt zárszó jogán határozati javaslatához felszólalt még Bakonyi Samu.

A Ház ezután elfogadta az ujonclétszám megállapítására vonatkozó törvényjavaslatot általánosságban és részleteiben, a módosításokat pedig elvetette.

Ezután tíz perc szünetet adott az elnök.

Szünet után

(az ujonclétszám megajánlásáról)

szóló törvényjavaslat tárgyalása következett.

Szabó István (Nagyatád) szólal fel. A családfenntartó kedvezményének kiterjesztését sürgeti és felpanaszolja a sorozás alkalmával történő visszaéléseket.

Somsich Tihamér gróf a Kossuth-párt nevében rámutat a magyar vezényleti nyelv hiányának következményeire, amely különösen a nemzetiségekre való tekintetből káros. Pártja nevében nem fogadja el a javaslatot, mert nincsen benne semmi haladás a nemzeti követelések javára.

a nyavalyásra, — ezzel nyugtatta meg magát, közben pedig azt a haligatolagos elégtéteit vette magának, hogy mikor elment mellette, büszkén kidülesztette a mellét, kihuzta izmos, sugártermetű, hogy lássa a nyomorult, hogy ő milyen deli Herkules mellette.

Csak hogy az nem igen látta. A minthogy ebben az időben már semmi egyebet se látott, csak azt, hogy menthetetlenül bele van örülve a szép asszonyba.

S ő méltóságát egész boldoggá tette ez a trubaduri viszony. Beleléte magát a régi lovagkor romantikus világába. Nem is volt nehéz, mert ez a rajongó, naiv, nagy gyerek valóban olyan volt, mint valami lautos apród.

S a mellett az apródnak neve is volt már valamelyes. Tehetséges ifju írók sorában emlegették, sőt a lapja mindig úgy emlegette: lapunk kiváló író munkatársa; az új nemzedék legjavából való stb. Legutolsó verses kötetéről is sok szó esett; irodalmi viták tárgya volt a könyve, beszéltek, irtak róla, dicsérték, meg szidták; szóval Berczelly apród ur valaki volt, olyan valaki, a kire ő méltósága büszke lehetett.

Büszke is volt. Sőt talán hiúságból szerette is. Hiúságból és önzésből. Mert mikor őt szerette, akkor tulajdonképpen csak magát szerette. Az íróska hódolata hozzátartozott ahhoz a diaskörhöz, a mit maga köré vont ez a hju, szép asszony.

S talán érzett is valami igazi vonzalomfélélt abban a percben, mikor kezét az apródja kezében felejtte, a ki azt csókjaival borítja el s azután, mint a hívő az oltári szentiségre, úgy néz, néz az asszony arcára, mintha

Bakonyi Samu a következő szónok. Tiltakozik ama vád ellen, mintha pártja az általános választójog ellenében fel akarná adni a hadseregére vonatkozó programját és nemzeti törekvéseit.

Több szónok nem lévén, a Ház a javaslatot úgy általánosságban, valamint részleteiben is megszavazták és a harmadszori olvasást a holnapi ülés napirendjére tűzték ki.

Az elnök ezután az ülést fél kettőkor bekezesztette.

Az Aradi Első Takarékpénztár tőkefelemelése.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 10.

Az „Aradi Első Takarékpénztár“ a mai napon Parecz György igazgató elnöke alatt igazgató-választmányi ülést tartott, a melyen az intézet igazgatósága, felügyelő-bizottsága és választmánya vett részt.

Városunk ezen legrégebb és vezető szerepet betöltő intézetének igazgatósága, hivatkozással a legutóbbi rendes közgyűlésen. előterjesztett jelentésben már jelzett számdékára, előterjesztést tett az újabb tőke felemelés tárgyában.

Az előterjesztés hangsúlyozza, hogy az intézet forgalma és üzletköre állandóan emelkedésben van, üzletágai folytonos növekedést mutatnak, amiről az igazgatóság már az évi jelentésben részletesen beszámolt, a betétek összege mindinkább emelkedik, úgy hogy egyrészt az intézet rohamos fejlődése, másrészt pedig a további haladás lehetővé tétele és a betevő közönség bizalmának viszonozása szükségessé teszik, hogy a kellő összhang az intézet saját ereje és tőkái, s a kezelésére bízott idegen tőkék között létrehozassék.

A tőkefelemelés részleteire nézve javasolta az igazgatóság, hogy 3400 darab, egyenként 1000 korona névértékű új részvény bocsájtásuk ki darabonként 1200 korona kibocsájtási áron akként, hogy minden régi részvényre egy új részvény jegyezhető. Az ekként befolyandó 4.080.000 koronából 3.400.000 korona az alaptőkéhez, a fennmaradó összeg pedig a kibocsájtással járó összes költségek levonása után a különböző alapokhoz esatoltassék, miáltal

onnan akarna biztatást leolvasni ahhoz, a mit mondani akar.

S az biztatja is, bátorítja is őt! Odahajlik egész közel hozzá, leomló haja éri a fiatal ember arcát s tekintete biztatja őt:

— Csak beszélj a szerelemtől! Szeretem a lázas tekintetedet, a hevülő arcodat, a remegő hangodat. Beszélj, beszélj! Sok szépet, sok ostobát! Közben meg is csókolhatsz, a tiéd vagyok. Csak beszélj a szerelemtől sok szépet, sok ostobát!

A csacsi legény pedig ahelyett, hogy a szerelemtől beszélt volna szépeket és ostobákat, vagy ami még bölesebb lett volna, ha egy szót se szólt volna, hanem csak ölelte volna magához a kínálkozó zsákmányt, — hát mondom, a csacsi legény e helyett elkezdett beszélni a házasságról.

— Ha igazán szeret: az enyém lesz; az én édes feleségem. Itt hagyja ezt az utálatos gazdagságot s velem jön. Ejjel-nappal dolgozni fogok, hogy megszerezsem a kenyerünket. Szegények leszünk, egy kis szobánk lesz, de abban a boldogság fog lakni.

Az asszony hallgatja a fiu beszédét s míg az a szegénység boldogságáról mesél, ő látja maga előtt a szegénység nyomorúságát. A negyedik emeleti rongyos szobát; a fűtetlen vaskályhát; a fogason a maga meg az ura rongyos ruháit; a törött lábú szökeket, az éhes, beteg, ordító, piszkos kis gyerekeket, éri a petróleumlámpa bűdös szagát s éri a szegénység egész homályos, bűzös, leverő hangulatát. Majd látja betegnek feküdni az urát, a piszkos sárgahuzatos ágyban — jön a végrehajtó — elviszi, a ki elvihető — jön az orvos és jó táp-

az intézet saját tőkje összesen 11.100.000 koronára fog emelkedni.

Ezen új alaptőkefelemelési tervet keresztülvitele céljából az intézet igazgatósága oly módozatot választott, amely egyrészt ismét kétségtelenül kimutatja a vezetőségnek azon tradicionális és helyes törekvését, hogy az új kibocsájtással járó mindennemű anyagi előny kizárólag a régi részvényesek javára essék, másrészt pedig tanujelét adja azon helyes irányzatnak is, hogy a részvény az eddiginél olcsóbb árfolyam melletti kibocsájtása által könnyebbé és ezáltal szélesebb körben és könnyebben hozzáférhetővé váljék.

Kétségtelen, hogy ezen új kibocsájtással és az alaptőkerek ez uton való megkészszerzésével az aradi első takarékpénztár további jelentékeny fejlődése és fellendülése várható, ami természetesen magával fogja hozni a részvények forgalmi értékének jelentékeny emelkedését, annál is inkább, minthogy előreláthatólag a befektetett tőke arányában a jövőben az eddigihez hasonló kamatoztatás várható. — Hamár most ezzel szembe állítjuk azon körülményt, hogy a régi részvényesek az új részvényeket a napi árnál jelentékenyen olcsóbb árfolyamon fogják kapni, ebből reájuk oly lényeges előny hárul, amely bizonyára arra fog indítani minden részvényest, hogy a neki biztosított elővételi joggal éljen.

Ezen művelet végrehajtása után az „Aradi Első Takarékpénztár 11 milliót meghaladó saját tőkével fog rendelkezni és ezáltal a vidéki takarékpénztárak élére kerül. Az intézet nagy multja biztosítókol szolgál arra, hogy még nagyobb jövő elé néz, valamint arra is, hogy vezető állását az eddigi céltudatos, üzleti szellemtől áthátott és mindig csak az intézet, a részvényesek és üzletfeleinek érdekeit szem előtt tartó vezetés folytán továbbra is megfogja tartani.

Braun Mór a felügyelőbizottság nevében hozzájárul az előterjesztett tőkefelemeléshez. Weisz Márkus igazgató választmányi tag szintén örömmel üdvözli az igazgatóságnak a tőkefelemelésre vonatkozó javaslatát, azokat szükségesnek és célszerűnek találja és a keresztülvitel idejét a legjobb időpontban látja megválasztottnak. A tőkefelemelés az intézet és a

lálékok: sülteket, befőtteket rendel — neki meg száraz kenyere sincs.

Mintha valami borzasztó álomból ébredne, felugrik s jóleső büszkeséggel és örömmel, hogy idehaza van, a tiszobás lakásban, kiegyenesedik, s míg végigméri a süppedő perzsaszőnyeget, odadobja az apród urnak:

— Megbolondult maga barátocskám, hogy ilyen számárságokat fecseg?

S amint megegyezzen végignézett a kis, szomorú arcú emberkén, a ki kétségbeesetten és együgyűen állt ott előtte, hát nem tudott nevetés nélkül nézni a kis furcsa figurára:

— Hogy én a maga felesége legyek?

És még akkor is mosolyog ezen a horribilis ostobaságon, mikor az apród ur már rég elhordta magát és a méltóságos orvostanár ur jelentkezik vizitre.

— De jó kedve van a méltóságos asszonynak.

— Ugyan ne számárokodj! Mit méltóságos asszonyozol?

— Azt hittem, hogy bizalmasabb megszólításhoz már nekem nincs jogom, csak az apród urnak.

— Az apród urat kidobtuk — képzeld csak, feleségül akart volna venni! — Hát nem nagy szerű?

— Örült állatocskám...

És az apródot nem lelték halva a várfal tövében? Nem. Csak egyre gyakrabban látták tokrészen fölászni a lépcsőkön. Egyszer aztán átesett a korlátan a harmadik emeletről, le az udvarra. Hát mégis csak ott lelték.

részvényesek érdekeit a legjobban szolgálja s kéri annak változatlan elfogadását.

Előterjesztette továbbá az igazgatóság az alaptőke felemelésével kapcsolatos alapszabály módosításokra, valamint a nyugdíjszabályzat némely pontjának megváltoztatására vonatkozó javaslatait.

Parecz György elnöklő igazgató előterjeszti a választmánynak az Ottenberg Tivadar vezérigazgató nyugdíjának szabályozására vonatkozó igazgatósági javaslatokat, a melyek szerint — arra való tekintettel, hogy Ottenberg Tivadar vezérigazgató az intézet élén eddig eltöltött másfélévtized alatt az intézet vezetése és a mai magas színvonalára emelése körül elévülhetetlen érdemeket szerzett, továbbá arra való tekintettel, hogy a nyugdíjszabályzat szerint öt jelenleg megillető nyugdíjigények a mai viszonyoknak már meg nem felelnek — Ottenberg Tivadar vezérigazgató nyugdíjigénye évi 12.000 koronában állapított meg és vele ily értelmű szerződés lesz kötendő.

Szabó Zoltán igazgató választmányi tag nagy elismeréssel beszélt Ottenberg Tivadar vezérigazgató működéséről és csak a legminimálisabb jogos kielégítést látja annak a működésnek, amely a vezérigazgatónak érdeműs és sikeres fáradozásait honarálni lesz hivatott.

Mindezen előterjesztett indítványok egyhangú lelkesedéssel elfogadtattak és elhatároztatott, hogy az alaptőke felemelésére, továbbá az alap- és nyugdíjszabályzat módosítására vonatkozó javaslatok a folyó hó 26-ik napjára egybehívandó rendkívüli közgyűlés elé lesznek terjesztendőek, mely minden kétségen kívül ezen az intézet jövőjére nézve nagyhorderejű és nagyjelentőségű transzactiot szintén a legnagyobb örömmel fogja fogadni.

Betörő építészvállalkozó.

— A törzsorvos lakásfosztogatója. —

Távirati tudósítás.

Arad, március 10.

Ma délután két óraker Budapesten szenzációs letartóztatás történt. A tettes betöréses lopást követett el. Az eltévelyedett ember a fővárosi előkelő társaságában gyakran fordult meg, s finom, uri modoráért általánosan kedvelték. Nagy lábon élt, sokat játszott a lóversenyen s ez okozta a romlását. A fiatalember jelenleg állás nélkül volt, s minthogy a lóversenyszézon most kezdődik, s a játékszenvedély ismét teljesen urrá lett a tragikus sorsu emberen, minden áron pénzt akart szerezni. Betörést követett el, csak hogy újból pénzhez jusson.

A nagy feltűnést keltő letartóztatásról s annak előzményeiről az alábbiakban számolunk be:

Korán délután megjelent a főkapitányságon Nagy Géza százados-hadbíró és előadta, hogy apósának, Molnár Károly ezredes-törzsorvosnak Kőfaragó-utca 7. szám alatt levő lakását az éjjel ismeretlen tettesek feltörték s mindennemű értéktárgyakat, ékszereket és ruhaneveket elvitték. Apósa jelenleg Arcóban tartózkodik.

A rendőrség erélyes nyomozást indított. A gyanu már az első pillanatokban Keszler István építészvállalkozóra irányult, aki mint albérlő a törzsorvosnál lakott. Házkutatást tartottak Keszler lakásán, amely fényes eredménnyel végződött. Tizenhárom darab zálogjegyet találtak, azonfelül két kulcs került napfényre, amelyek tökéletesen beleillettek a törzsorvos előszobájának ajtajába. Az ágy matracában pedig megtalálták az ellopott ékszereket.

Rögtön vallatásra fogták Keszler Istvánt. Az építész eleinte tagadott, kijelentette, hogy neki semmi része nincs a dologban s nem tud semmiről. Később azonban azt adta elő,

hogy az ékszereket a törzsorvos lakásának előszobájában találta, s azt azért vette magához, hogy megőrizze addig, amíg Molnár Károly Arcóból hazaérkezik. Ez a nagyon is valószínűtlen előadás a rendőrség megerősítette abban a hitében, hogy Keszler követte el a betörést, s a felmerült gyanuok alapján letartóztatásba helyezte.

Keszler István igen jó családból származik. A budapesti előkelő társaságnak kedvelt tagja volt. Nemrégiben még a Gregersen cégnél volt hivatalnok, aztán a Pesti Hazai Takarékpénztárnál pénztáros lett, de több rendbeli szabálytalanság miatt elbocsátották állásából. Költséges passziói voltak, állandóan játszott a lóversenyeken. Több mint valószínű, hogy ez vitte Keszler a bűn elkövetésére.

Ujabb följelentés a Holtzer ügyben.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 10.

A Holtzer-ügy újabb fejleményeként Kertész Miksa dr. aradi ügyvéd Tóth József képviselőjében ma följelentést tett a vizsgálóbíróknál Holtzer Mihály fia és cégtársa Holtzer József ellen. A három ives följelentésben azt vitatja a megkárosított milliomos, hogy Holtzer Józsefnek tudomással kellett bírnia apjának manipulációjáról és hogy az ő tudtával és beleegyezésével történt Tóth József állítása és elámítása. Ennek a bizonyítására felhossa a következő esetet is:

Egy alkalommal, amikor néhány váltó lejáratára már elmúlt, anélkül, hogy Holtzer Mihály rendezte volna azokat, Tóth elment a ruhakereskedő üzletébe, de az öreg Holtzert nem találta otthon. Nyugtalanodni kezdett, de a fiatalember megnyugtatta:

— Semmi oka nincs az aggodalomra — Tóth bácsi — mondotta. Itt vannak a váltók a vasszekrényben — és rámutatott a Wertheimre és itt van együtt a pénz is. Félnék ezek a nagyurak, nem hagyják a bőrüket. Menjen csak nyugodtan. Mihelyt hazajön az apám rendezze a dolgot.

A följelentés szerint Holtzerék a pénzt közösen használták fel. Az üzletbe fektették és hitelezőiket elégitették ki vele.

Tóth ügyvédje egész sereg tanut nevez meg; ezek között olyamok is vannak, akiket még a rendőrség nem hallgatott ki. A tanuk állítólag tudnak arról, hogy Holtzer József sokszor megfordult Tóth lakásán. Hivatkozik a följelentés egy csomó, Holtzer József által írott levélre, amelyek Tóth József birtokában vannak s amelyek igazolják azt, hogy Holtzer József üzleti összeköttetésben állott az öreg milliomossal. A följelentő azután azt igyekszik bizonyítani, hogy Holtzerék üzletszerűen foglalkoztak váltohamisításokkal. Felhossa, hogy az aradi pénzügyintézetekben egész sereg hamis váltót helyeztek el Holtzerék s ezeket a botrány kitérősekor hirtelen kiváltották. Habár ezek a váltók már nincsenek meg, mert Holtzerék valamennyit megsemmisítették, azonban az érdekelt személyek igazolni tudják a hamisításokat.

A fentiekhez hasonló momentumokon és nem sok alappal bíró pusztá következtetéseken épül fel a följelentés, amelynek kapcsán Tóth a bűnügyi zárlat elrendelését is kéri Holtzer József ellen, mely kérelem felett a vizsgálóbíró helyettesse rövidesen határozni fog.

Holtzer Mihálynak előzetes letartóztatása ellen beadott felfolyamodását a vádtanács hétfői ülésében fogja tárgyalni.

Nadrágszoknya az aradi korzón.

— Tüntetések a jupe-culette ellen. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 10.

A nadrágszoknya, ez a különös ruhadarab, amely nagy botrányokat idézett elő Európa majdnem minden nagyobb városában, ma megjelent az aradi korzón is. És jellemző az aradi közönségre, hogy a bámulók sokaságának magatartása, még a kül- és belföldi városok közönségének példája után se volt botrányra hajló. Sőt ellenkezőleg, az esti korzó közönsége humorosan fogta fel az esetet és jól mulatott, mikor az utcai gyerekek serege körülugrálta az első aradi nadrágszoknyát.

Este hat óra tájban a Fehér Kereszt-szálló előtt hangzott el a riasztóként ható kiáltás:

— Nini nadrágszoknya!

A következő pillanatban már csődület is támadt egy fiatal hölgy körül, aki karonfogva sétált egy fiatalemberrel. A közönség kíváncsian tódult a hölgy felé, aki csakugyan nadrágszoknyát viselt, ámbar annak olyan diszkrét szabása volt, hogy csak a lépésnél lehetett észrevenni modern mivoltát. A magas barna fess hölgynek jól állt az ajdivatu ruhadarab. A korzó közönsége hamarosan megismerte a nadrágszoknyás nő kísérőjét egy aradi női szabót, aki tisztán reklám kedvéért öltöztette fel Pap Erzsébet modellnőjét.

Az utcai gyerekeknek, inasoknak nagyon tetszett az eset, hancurozva ugráltak a szorongva haladó pár körül, amely minduntalan félénken tekintett jobbra balra, hogy nem éri-e valahonnan az inzultus és nem lesz-e szükség az előre elkészített kocsira, amely az u on követte a csődületet.

Hallatszott ugyan néhány „pfuj le vele” kiáltás, de viszhangra alig talált, sőt a közönség a haragos polgártársakon mulatott a legjobban.

A nadrágszoknyás nő és kísérője minden nélkül végighaladhatott a korzón, de akkorra olyan tömeg követte már őket, hogy lehetetlen volt visszafelé menni. A Hungária kávéház előtt kocsiba ültek és elhajtattak a gyereksereg lármás éljenzése és abcugolása között. Sőt sokan a kocsiban is futottak. A kocsiban ülő kereskedőnek volt gondja arra is, hogy a konfliktus ne haladjon sebesen, nehogy a zajongó gyerekek lemaradjanak mellőle.

Igy aztán mire a kocsi a szabóüzlet elé ért, a ház előtt hamarosan óriási csődület keletkezett. A tömeg magatartása ugyan nem volt fenyegető, sőt inkább mindenki az üzlet ajtajához szeretett volna jutni, hogy a nadrágszoknyát láthassa, mégis rendőrkért kellett telefonálni, mert a csődület a forgalmat is megakasztotta. Hamarosan kis is ment a helyszínre hat rendőr, akik a rendet ismét helyreállították.

Temesváron valóságos rendőri közbelépésre adott okot az új divat. Egyik belvárosi divatárúüzlet plakátokon hirdette, hogy csütörtök délután hat óraker kirakatában meg fog jelenni a szoknya-nadrág. Nagy közönség gyűlt össze estére a szű utcában. Pontban hat óraker egy ifjútólözött nő lépett a kirakatba szoknyanadrágban. Nagy tolongás keletkezett a kirakat előtt, úgy hogy az utcai forgalom és a villanyosok is megakadtak. A rendőrség azon a címen, hogy a „mutatvány” nem volt előre bejelentve és hogy forgalmi akadályt okoz, meghagyta a kereskedőnek, hogy azonnal távolítsa el a kirakattól a szoknyanadrágos nőt. A hölgy eltávozott a kirakattól és a közönség szomorúan oszlott szét.

A másik eset Debrecenben történt. A színlap előre hirdette, hogy a Cigányszerelem csütörtöki előadásán Szilassi Etel szoknyanadrágban

fogja játszani szerepét. Az óvatos rendőrség harminc polgári ruhás rendőrt helyezett el a nézőtérre, különösen az olcsóbb helyeken, hogy az esetleges tüntetéseknek elejét vegye. A közönség ezt megtudta és a körülményekhez képest csendesen nézte végig a nadrágszoknyás Cigányszerelmet.

Erdélyi képviselők Erdély érdekeiért.

(A kissármási földgáz felhasználása.)

Távirati tudósítás.

Arad, március 10.

Kolozsvárott a vármegyei ház nagytermében találkoztak ma az erdélyi főispánok, a törvényhatóságok tagjai, számszerint körülbelül kétszázán, hogy megvédjék s Erdély számára őrizzék meg a kissármási földgázt és előbbre vigyék az erdélyi tranzverzális vasut ügyét. Lejött Budapestről a közséi gázművek vezérigazgatója, *Heltai Ferenc* is s megjelent többek között *Sándor János* nyugalmazott államtitkár, *Bánffy Miklós* gróf képviselő, *Béldy Akos* gróf, *Jósika Gábor*, báró *Barcsay Domokos* s Kolozsvár város egész vezetősége.

Az értekezleten eleinte *Szvacsina Géza* polgármester elnökölt. Üdvözölte az egybegyűtöket és körvonalozta a tanácskozás célját. Hangsúlyozta, hogy nem Erdély partikuláris érdekeiről van szó, hanem országos érdekekről, egész Magyarországról, de rá kell mutatnia a mai tanácskozás ötletéből arra a közönyösségre, arra a nemtörődömségre, a mellyel az anyaország az erdélyi részek érdekeit parlagon heverítette.

Kétségtelen, hogy Erdély közlekedési és közgazdasági tekintetben az ország legelmaradottabb, mert legelhanyagoltabb része. Megnyitó beszéde kapcsán a kolozsvári polgármester egy pikáns leplezéssel is szolgált. Felolvasta ugyanis *Szterényi József* nyugalmazott államtitkár levelét, amelyben először is kimentti magát, amiért nem jött el az értekezletre, aztán közli, hogy *Lukács László* pénzügyminiszter ő előtte nyilatkozatot tett és felhatalmazta, hogy tovább adja azt a nyilatkozatát, amely szerint a kormány főleg és elsősorban Erdélyben kívánja a földgázt kihasználni és csak azután számíthat annak előnyeire az ország más része, ha Erdély közgazdasága ki van elégítve.

Fekete Nagy Béla az előkészítő bizottság nevében előterjesztette az elnökség névsorát. Az értekezlet megválasztotta elnökökké *Béldy Akos* gróf nyugalmazott főispánt, *Jósika Gábor* báró, *Sándor János* nyugalmazott államtitkárt, alelnökökké pedig *Bánffy Miklós* grótot, *Barcsay Domokost*, *Lásy Ferenc* nagybirtokost és *Szvacsina Géza* polgármestert.

Béldy Akos gróf elfoglalta az elnöki székét és napirend előtt átadta a szót *Sándor János* nyugalmazott államtitkárnak. Azzal kezdte, hogy nem szándékozik elvitatni *Szterényi József*től az elsőséget és a dícsőséget, hogy ő tolmácsolta a pénzügyminiszter álláspontját s örömet iparkodott vele szerezni, de kötelessége kijelenteni, hogy a pénzügyminiszter nemcsak *Szterényi József* előtt tette azt a megnyugtató nyilatkozatot, hanem az erdélyi képviselők előtt is, akik tanácskozássra ültek össze Erdély érdekeinek védelme céljából.

Ezen a tanácskozáson megjelent *Lukács László* pénzügyminiszter is és hangsúlyozta, hogy nagy fontosságot tulajdonít Erdély érdekeinek s mindenekelőtt Erdélyben fogják értékesíteni a földgázt, mert országos érdekek is így diktálják.

A jelen voltak nagy tetszéssel fogadták ezt a közlést. Ezután áttértek a napirendre. *Szádeczky Gyula* egyetemi tanár rendkívül érdekes előadást tartott a földgáz értékéről.

Utána *Cholmoky Jenő* egyetemi tanár, aki a pénzügyminiszter megbízásából *Kissármáson* a faratásokat végezteti, kijelenti, hogy annyi gáz van, hogy haebből nagy mennyiséget el is vezetnek, Erdélynek még mindig marad elég. Határozati javaslatot terjeszt elő, hogy a pénzügyminiszter haladéktalanul intézkedjék a források kihasználására nézve.

Böhm Ferenc mérnök a kissármási kirendeltség vezetője elmondja, hogy a jövő hónap-

ban még öt más helyen fognak furásokat végezni és a nyár folyamán öt új kutat fúrnak. *Szentkirályi Akos* kir. tanácsos indítványozza, hogy irjanak fel az országgyűléshez és a kormányhoz a források mielőbbi kihasználását illetőleg, *Heltai Ferenc* tartott még előadást Budapestnek gázzal való ellátásáról, mely után az összes határozati javaslatokat elfogadták. Délben a vásos bankettet rendezett.

A délutáni értekezleten az erdélyi tranzverzális vasut kiépítése volt napirenden, amely-nél élénk vita fejlődött ki. *Sándor János* kijelentette, hogy *Hieronymi miniszter* nagyon érdeklődik az ügy iránt és mindent el fog követni, hogy az Erdély érdekeit istápoló vasut minél előbb kiépüljön. Indítványára bizottságot küldtek ki, amelynek az lesz a feladata, hogy ez ügyben a kormány elé terjesztendő memorandumot készítsen. Ezután az elnöklő főispán köszönetet mondott a megjelenteknek és az ülés véget ért.

Diszkvalifikált sportegyesületi elnök.

(Becstelenség vádja — bebizonyítva.)

Távirati tudósítás.

Bécs, március 19

Bécs előkelő sportkörei megdöbbenne fogadták a józsefvárosi járásbírósa ma hozott ítéletét, mellyel felmentette *Heller Kelemen* vívómestert, aki azt a súlyos vádat emelte *Falkmayer Hugó* dr., a „*Wiener Krickler und Fussballklub*“ elnöke ellen, hogy az elégtétel adásra és elégtétel vevésre nem jogosult. *Falkmayer* dr. ezért *Hellert*, akit tartalékos főhadnagy, beperelte és a bíróság felmentő ítéletében azt hangsúlyozta, hogy a vádat sikertelenül a vívómesternek igazolnia.

A panaszos sportegyesületi elnök amiatt állította a tisztí egyenruhában megjelent vádlottat a bíróság elé, mert ez több alkalommal nyilvánosan és előkelő társaságokban úgy nyilatkozott róla, hogy elégtétel vevésre képtelen.

A vádlott ezt nem tagadta és kérte, hogy engedtesék meg a valóság bizonyítása, amit a bíróság el is rendelt.

Eszerint *Falkmayer* dr. egy lovagias ügyben, amelyben mint megbízott szerepelt, megbízójával szemben utólagosan visszaélt a bizalommal és a megbízóról terjesztett valótlan állítások révén összeütközésbe került a becsület kodekszszel és az a becsület kvalifikáltabb fogalmával.

Falkmayer dr. 1907-ben *Láng Róbert* nevű banktisztviselő becsületbeli ügyét vitte mint ennek segédje, az ügyet a lovagiasság szabályainak megfelelően intézték el. 1909-ben ismét afférja volt *Láng*nak egy *Herez* nevű banktisztviselő-tartalékos hadnagygyal. *Falkmayer* dr. ekkor *Herez* segédjeként szerepelt. Ekkor a doktor egy *Láng* elégtételadási képtelenségét jelentő kijelentést tett bizalmas körben, majd később nagyobb nyilvánosság előtt is megismételte és ennek alapján *Láng* ellen a katonai hatóság becsületügyi eljárást indított.

— Ebben az eljárásban — mondotta a vádlott — én *Falkmayer* dr. részéről becsületen eljárást látok és ez őt diszkvalifikálja.

A panaszos a vádlott eme állításait cáfolni igyekezett. A bíró igen sok tanut hallgatott meg és igen sok írásbeli bizonyítékot olvasott fel.

A bizonyítási eljárás befejezése után a bíróság *Heller Kelemen* vívómestert felmentette a rágalmazás vádja alól, mert a bíróság véleménye szerint sikertelen bebizonyítania, hogy *Falkmayer* dr. becsületiséget követett el.

Az indokolásban azt hangsúlyozta a bíróság, hogy ha az elégtételvadás képtelenségének vádja, — eltekintve a becsület kodeksz fogalmától, melynek alapján természetesen a bíróság nem ítélkezik — a becsület általános fo-

galma szerint is méltán illeti azt, aki becsületen eljárást tanúsít. Az ítélet és ennek indokolása kinos hatással volt a bécsi sportkörökre, amelyek előtt *Falkmayer* dr. a sport, különösen a futsal terén kifejtett tevékenysége miatt nagy tiszteletben állott.

Zselénski Róbert gróf ünneplése.

Távirati tudósítás.

Budapest, március 10.

A *Gazdák Biztosító Szövetkezete* tíz éves fennállása alkalmából meleg ünneplésben részesítették már a ma délelőtti közgyűlésen *Zselénski Róbert* grótot, aki kezdettől fogva vezetője a szövetkezetnek és irányítója munkásságának. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület, amelynek alelnöke *Zselénski Róbert* gróf, ezáltalokozván az ünneplőkhöz, a *Gazdák Biztosító Szövetkezete*vel karöltve kétszáz teritékes lakomát rendezett a *Royal*-szálló nagytermében a jubiláló egyesület elnökének: *Zselénski Róbert* grófnak tiszteletére.

Az ünneplésből kivette részét a gazdátársadalom színe-java. Megjelentek a lakomán: *Serényi Béla* gróf földmívelésügyi miniszter, *Kazy József*, *Ottlik István* és *Bartóky József* államtitkárok is.

A lakoma első szónoka *Serényi Béla* gróf földmívelésügyi miniszter volt, kinek lelkes szavait hosszas éljenzéssel fokadták a gazdák.

— Nekem jutott — ugymond — azon nemes és igen megtisztelő feladat, hogy a mai ünnepély alkalmával azon egyén tiszteletére és érdemei elismerésére emeljem poharamat, akinek ünneplésére egybegyűtünk. Engedjék meg, hogy mielőtt feladatunknak eleget tennék, egy pár bevezető szóval másra is kitérjek. (Halljuk! Halljuk!) A gazdakönség, midőn elvállaltam a földmívelési tárcát, bizonyos kétkedéssel — mert talán nem volt meggyőződve arról, hogy azokat az eszközöket, amelyeket alkalmazni akarok, az ő teljes érdekében akarom használni. (Lelkes éljenzés!) De, igen, tisztelt uraim, ha az eszközök megvalósításában voltak és lesznek is közöttünk differenciák, soha se legyenek ezek azon cél érdekével ellentétesek, amely cél érdekében a földmívelésügyi kormány és a gazdátársadalomnak együttműködni kell! (Általános helyeslés.) Ez pedig nem lehet más, mint a gazdátársadalom egységének megerősítése és a magyar föld szeretetének ápolása. (Hosszantartó lelkes éljenzés és taps.) Én igen tisztelt uraim, nem tűzhettem belépésem alkalmával más célt magam elé, minthogy minden tehetséggel és odaadással a gazdátársadalmat erősítem és vezetőjévé tegyem ennek az országnak: azzá, ami volt a múltban és a minek lennie kell a jövőben. (Lelkes éljenzés.) A szövetkezeti eszmét — amelynek ünnepét üljük — nagyon helyesnek és üdvösnek tartjuk. Helyesnek ott, a hol fejlődésére a természeti alapok meg vannak adva, de sohasem tartom helyesnek az erőszakolt szövetkezést, ami a szövetkezeti eszmét diszkreditálja. (Helyeslés.) A szövetkezeti eszme meg fog erősödni a társadalom fejlődésével, de különösen meg fog erősödni akkor, ha nemes, buzdító példákat tudunk felmutatni aziránt, hogy a szövetkezéssel milyen szép eredményeket érhetünk el. Azon férfiat, — *Zselénski Róbert* grótot — ki utmutatója volt egy eredményes munkának, ő excellenciáját, mint a földmívelésügyi kormány vezetője, szívem egész melegevel üdvözölöm. (Lelkes éljenzés.) Ha nézeteltérések voltak is közöttünk a múltban és ha lesznek a jövőben, mély tisztelettel hajlok meg ő excellenciája bátor szókimondása előtt, (Nagy tetszés és viharos éljenzés) azon nemes intenciók előtt, hogy minden eszközt megragad a gazdátársadalom istápolására és erősítésére. Kívánom, hogy a mindenható ő excellenciáját, *Zselénski Róbert* grótot hazánk és a magyar mezőgazdaság érdekében sokáig éltesse! (Hosszas, szünni nem akaró éljenzés.)

Serényi Béla gróf földmivelésügyi miniszter nagy tetszést keltő beszéde után Bujanovics Sándor udvari tanácsos méltatta Zselénski Róbert gróf érdemeit, mire Szentiványi Árpád üdvözölte őt. Zselénski Róbert gróf megalapította a szép eredmények érdemét a Gazdák Biztosító Szövetkezete igazgatóságára és ügybuzgó tisztikarára hártja.

IRODALOM ES MUVÉSZET.

A színház műsora:

Szombat: Hercegisasszony, operett. A bérlet.

Vasárnap: Délután mérsékelt helyárral: A balga szüz. Este rendezés helyárral: A hercegisasszony operette. A bérlet.

* **Mikor szivarozhatnak a színészek?** A kecskeméti színháznak néhány férfitagja szenvedélyes cigarettázó lehet s arról, hogy a szivarka ne legyen minduntalan a szájában, nem igen képes lemondani. Ezek az urak előadás közben sem voltak hajlandók a cigarettázás gyönyöreivel szakítani s azt a tilalmat, hogy a színház-helyiségben a dohányzás tilos, elég ügyesen kijátszották. Azt tették meg ugyanis, hogy mikor ebben vagy abban a darabban domborítottak s hosszabb ideig voltak kénytelenek a színpadon tartózkodni, annak módja és rendje szerint rágyújtottak, mintha azt a szerző s rendező meghatározta volna. Eleinte csak egy-két színész ur cselekedett így, de amikor a többiek tisztába jöttek azzal, hogy ily módon a rendőrséget könnyű szerrel ki lehet játszani, minden dohányos művész fujta a füstöt. Az egyik a másik után gyújtott rá s a színpad félig-meddig dohányzóvá nőtte ki magát, talán mulatságára is a közönségnek, amely addig nem volt hozzá szokva ahhoz, hogy Bánk-bánk szivarozva szavaljon és hogy Petur bán cigarettázás közben adja elő keserves kitöréseit. Állítólag annyira ment ott ez a divat, hogy a színésznők egyike-másika is szivar-kái szitt, azt a látszatot keltve, hogy a modern írók valamennyi hősüket szivaroztatják. A rendőrség egyideig elég naiv volt azt hinni, hogy a dohányzás a szerzők utasítása folytán történik, de később mégis csak rájött, hogy a színészeknek kisebb visszaéléséről van szó. Így történt azután, hogy a rendőrkapitány szigorú rendeletet adott ki, megtiltva a művész uraknak és hölgyeknek, hogy a színpadot füstfelhőbe burkolják. Ha azonban mégis olyan darabot adnak elő, amelyben az egyes szereplőknek csakugyan hivatalból kell rágyújtani, az esetben az igazgató ezt déli tíz óráig a rendőrségnél bejelenteni tartozik, bemutatva a sugókönyvet, amelyből kiderül, hogy a szerző kívánja a rágyújtást.

* **A hercegisasszony.** Lehár Ferenc legújabb operettje. A hercegisasszony, amelyet esztendőnkön mutatott be a színház, szombaton és vasárnap este is műsoron van. Vasárnap délután mérsékelt helyárral mellett Henry Bataille nagyszerű színműve. A balga szüz kerül színre. A főszerepeket Novák Irén, Hepesné, Follinuszné, Beregi, Keszler, Várnay, Delli játsszák.

* **A Franklin Kézi Lexikona.** Most jelent meg a Franklin Kézi Lexikonának első kötete. A Franklin Kézi Lexikonának, mint már az első kötetből is látni, megvan minden erénye: teljes, mert felölel mindent, a mit a mai ember tudni akarhat, modern, mert mindent úgy tárgyal, hogy a szükség épen megkívánja és a legújabb, csak a legutóbbi napokban fölmerült tényeket is feldolgozza, könnyű kezeléssel, mert ugyszólván egy pillanat alatt megkapja az ember rövidre fogott cikkeiből azt a tájékozást, a mire szüksége van, megbízható, mert minden cikke elismert szakember tollából származik. Nyolevannál több munkatárs, csupa kiváló szakember munkája van a lexikonban letéve; valamennyien a politikai, természet-

tudományi, irodalom- és művészettörténeti, földrajzi, orvosi, jogi, bölcsészeti stb. tudományok kiválóságai. Próbája a Franklin Kézi Lexikona annak is, hogy az összes ismeretek széles területén mire képes a mai magyar tudományos kultúra, ha tudományos ismereteknek a nagy közönséggel való közléséről van szó. A szöveg mellett a rendkívüli felvilágosító erejű képek nagy sokasága is emeli a lexikon értékét: már az első kötetbe is nem kevesebb, mint 41 képes tábla van mellékelve s köztük hat színes tábla: az idegen világrészek állatairól négy, a baktériumokról és a színes disztiményekről egy-egy. A képek nemcsak nagyon szemléletesek, hanem feltűnő szépek is, előállításuk, nyomásuk becsületére válik a nyomdai technikáknak. Az ára pedig a Franklin Kézi Lexikonának aránylag nagyon olcsó; a három kötetre tervezett és hamarosan teljesen megjelenendő mű ára 54 korona.

* **Erkely ünnepély.** Kedden e hó 14-ikén az aradi színház Erkel-ünnepélyt rendez a nagynevű magyar zeneszerző születésének századik évfordulója alkalmával. Ez alkalommal Erkel egyik legkiválóbb alkotása, a Bánk bán kerül színre. A március 15-iki díszelőadáson szintén a Bánk bán lesz műsoron.

* **A züllés útján tánc.** Óriási hatás mellett mutatja be nap-nap után az Uránia-színház. A züllés útján című drámát, melynek izgalmas fordulatai valósággal lenyűgözik az embert. De külön kell említést tennünk a darabban előforduló gauchó-táncról, erről az erotikus, buja táncprodukcióról. Férfi és nő a táncoló-pár; a nő a lasszóval teljesen megkötözi a férfit, aki lekötött karokkal, guzbaszorított térdekkel, mozdulni képtelen előszoborként áll. S ekkor a nő elkezd körülötte táncolni. Hastáncszerű mozgások között egyre jobban közeledik a férfihez, majd még mindig hátat fordítva neki, szorosan hozzátapad s a hastánc céda mozgásával, mint villanyos ütésekként gyötörve őt, egyre szilajabban folytatja ezt az idegtorturát. 175

* **A Pokol előadásai az Apollóban.** Kivétel nélkül az összes vidéki mozgófényképszínházakat megelőzve az Apolló-színház mutatta be elsőnek Dante klasszikus művét: A Pokolt. Amióta bemutatásra kerül az a szenzációs látványosság, az Apolló-színház alig tudja befogadni az érdeklődő közönséget. Ez érthető is. Ugyan kinek ne jutott volna eszébe és ki ne óhajtott volna olvasás közben beletekinteni ama rejtélyes alvilágba, melynek létezésén és nem létezésén olyan sokat vitatkoznak a világirodalomban, ki ne óhajtana belepillantani Lucifer, Plutó és Minos birodalmába, ahol az emberiség hite szerint az elkárhozottak, a bűnösök szenvednek, a felvilágban elkövetett bűneikért. A rejtélyes, szomorú, szenvedő, örök tűzben élő világ szemlélése jóleső érzéssel tölti el a tiszta lelkiismeretűket és még a bűnösök is megfogadják magukban, hogy megjavulnak. A kinematográfia még nem produkált olyan nagy látványosságot, mint amikor Dante hatalmas művét, a Pokolt mutatja be. Ott látjuk a képen a pokol vörhenyes tűzét, benne a szenvedő lelkek kínjaival. Szinte átszellemül a néző attól a Krisztusi gondolattól, amelyet Dante költeményébe belevitt. A Pokol eredeti fölvételének bemutatásáért 2000 koronát fizet az Apolló s ennek dacára nem emeli föl a helyárrakat. A nagy látványosság a szombati előadásokon is bemutatásra kerül az Apollóban. 177

SPORT.

+ Az „Aradi Athletikai Klub“ f. év április hó 1-án zártkörű tea-estélyt rendez. A Klub tagjait ezután kéri az elnökség, hogy a rendezés módozatainak megbeszélése érdekében szombaton d. u. 5 órákor a Hungária kávéházban lehetőleg minél nagyobb számban megjelenni sziveskedjenek.

Tudósok háboruja.

— *Leleplezett egyetemi tanár.* —

A Matematikai és Fizikai Társulat tegnap este — írja egy fővárosi estilap — Eötvös Loránd báró elnöklété alatt ülést tartott a tudományegyetem fizikai intézetében. Egyetemi tanárok, fizikusok és tanárjelöltek voltak jelen az ülésen. A program első száma Riesz Frigyes tanár nagyérdékű előadása volt. A program szerint ezután Lakics Ferenc előadása következett volna, de az elnöklő Eötvös Loránd bejelentette, hogy ez az előadás közbejött akadályok miatt elmaradt, hanem ehelyett Demeczky Mihály egyetemi magántanár ur kíván szólni.

Demeczky az előadói asztalhoz ült és magyarázni kezdett. A hallgatóság eleinte nem valami feszült figyelemmel kísérte az előadást, mert Demeczky olyan naiv és kicsinyes aprólékosággal beszélt, mintha nem is tudományos testület, hanem első éves bölcsészethallgatók előtt magyarázna. Az előadás tartalma azonban hamarosan magára vonta az érdeklődést. Demeczky ugyanis meglepetéssel szolgált. Előadta, hogy tudományos felfedezést tett. Felfedezett egy törvényszerűséget, amely a hatványösszegekre vonatkozó számítást, mely eddig a Newton-féle módszer szerint történt, jelentősen egyszerűsíti.

— Egy új módszer ez, — mondotta Demeczky — melylyel a szimmetrikus függvények koeficiensait egyszerűen meghatározhatjuk. Számításaimról egy cikket irtam, mely néhány héttel ezelőtt a francia akadémia hetilapjában, a Comptes Rendus-ban is megjelent.

A 150 éves tétel

A hallgatóság körében nagy feltűnést keltett az előadás. De alig hogy befejezte szavait Demeczky, felállott Kürschák József megegyetemi tanár és a következőket mondotta:

— Az a tétel, amit Demeczky tanár ur az imént ismertetett, nem új. Azt épen 150 évvel ezelőtt megállapította már egy külföldi matematikus: Waring. Demeczky legfeljebb annyit változtatott rajta, hogy az akkori kifejezések helyett a mai kifejezésmódokat használta. Különbözik pedig mikor a tanár ur cikke a francia folyóiratban megjelent, én már akkor ráismertem a Waring-féle tételre és közöltem tapasztalataimat a francia akadémia világhírű tagjával, Poincaré professzorral. Poincaré válaszolt is nekem és igazat adott abban, hogy ez a tétel azonos Waring tételével. Ha a tanár ur kívánja, majd be is mutatom Poincaré levelét.

Demeczky védekezése.

Nagy meglepetés, általános zavar. Piros arccal felállott Demeczky tanár, hogy válaszoljon Kürscháknak.

Igaz az, hogy Waring tétele hasonlít az enyémhez. Erről azonban én csak utólag értesültem, mikor már magamtól jöttem erre az eredményre. Én a kezemet bátran a szívemre teszem, mert tiszta a lelkiismeretem...

Kürschák válaszolt és mindazokat fentartotta, amiket az előbb mondott. A hallgatóság, mely nem nagyon szimpatizál Demeczkyvel, helyeselt Kürscháknak. Általános volt a zavar, mikor az elnöklő Eötvös Loránd báró, hogy a további vitáknak elejét vegye, hirtelen bezárta az ülést.

Kinek van igaza?

A jelenvolt tanárok még az ülés bezárása után is sokáig vitatkoztak a történetekről. Majdnem kivétel nélkül Kürscháknak adtak igazat. Csak két szempont volt, amely eleinte Demeczky javára szólt. Az egyik az, hogy De-

végzése megkönnyítették. Ezt bizonyítja az a halom levél, amelyet Strauszné már eddig is kapott és amelyből itt közlünk néhány jellemzőt. A diáknyomor teljes sivárságában táruul fel előttünk ezekből az írásokból.

K. Lajos jogszigorító ezeket írja:

— A joghallgatókat segítő egyesülethez beküldött levele után *megtudtam*, hogy nagyszágos asszonyomnak a nyáron pincérekre van szüksége. Én hajlandó vagyok leküzdeni a társadalmi előítéletet és elfoglalni egy állást. Szegénysorsu ifju vagyok s csak a legnagyobb küzdelmek árán végezhetem tanulmányaimat. Nem mindenki születik oly szerencsés körülmények között, hogy anyagi gondok nélkül készülhessen életpályájára. Én örömmel vállalnám a pincéri állást és boldog lennék, ha munkámmal megtudnám szerezni az ószre szükséges tandíjat és nem kéne az agyamat a mi ott agyongyötörné, hanem veszem a pénzt a további tanulásra. Nagy segítség és könnyebbség volna rám nézve ha 2—300 korona készpénzzel tudnék hazatérni. Tudok németül, franciául egy keveset angolul is. Ha tetszik fénypet is küldök.

M. Nándor orvostanhallgató így ír:

— Egy estilapban olvasom, hogy Nagyságod egyetemi polgárokból toboroz nyárára pincéreket. Örömmel vállalom a munkát és nagyon meg volnék elégedve teljes ellátással és 200 korona havi díjjal. 22 éves jó megjelenésű, ügyes, törekvő ifju vagyok és buzgón látnám el feladatomat. Miután a munka nem szegény, tanulmányaim sikere érdekében szívesen vállalnám az állást, előre is biztosítva nagyságodat, hogy minden tekintetben meg fogok felelni.

S. Ferenc joghallgató levele így hangzik:

— Tisztelettel értesitem nagyságodat, hogy hajlandó vagyok ajánlatát elfogadni. Szegénysorsu II. éves egyetemi hallgató vagyok. Közben is csak a legnagyobb nélkülözések között tarthatom fenn magamat. Igérem, hogy igyekezetemmel és munkámmal legnagyobb megelégedését fogom kiérdemelni. Németül jól tudok, franciául is. Kérem Nagyságodat, ne mellőzzön, nagy szükségem volna egy kis támogatásra. Én nem szégyelem a munkát és örömmel dolgozom. Őszintén megvallva, nagyon jól esnek, ha Nagyságod alkalmazna. Megkönynyitené tanulmányaim folytatását és segíthetnék vele szegény özvegy anyámon is.

Valószínű, hogy a délutáni tilalom ellenére is el fogják vállalni a diákok a pincéri állást. Strauszné biztosította őket, hogy a publikum részéről nem lesz nehézség és nem esik esorba egyetemi hallgatói méltóságukon sem.

Gyilkosok üldözése a tengeren.

— Menekülés — a detektív karjaiba. —

Távirati tudósítás.

Arad, március 10.

Élénk emlékezetben van még az az izgalmas hajszó, amely Dew londoni rendőrfelügyelő és Crippen dr. a feleséggylkos londoni orvos között ment végbe. Az egérutat, nyert gonosztevő azt hitte, hogy sikerül kikerülnie e hatóság kezét, de rosszul számított. A felügyelő gyors gőzösre szállott és három napi hajszó után sikerült a nyílt tengeren elfognia Crippent. Ehhez az üldözéshez teljesen hasonló folyik most az Atlanti Óceánon, csak hogy a személyek mások. Egy berlini detektív üldöz két lengyel embert, akik még régebben meggyilkoltak egy dús gazdag bankárt. Biztosan megállapítható, hogy a detektív egy nappal előbb fog partot érni, mint a gyilkosok, akik így ki nem sikolhatnak az igazságszolgáltatás karjai közül.

A múlt év december 24-én rémes rablógyilkosság történt a pozeni *Mislowieban*. Dél-

után öt óra felé két férfi állított be *Anniol* bankár üzlethelyiségébe. Külföldi pénzeket akartak beváltani lengyelre. A bankár felállott és pénzszekrénye felé indult. Ebben a pillanatban az egyik férfi — magas elegáns fiatalember — revolvert rántott elő és közvetlen közelből fejbőlötötte a bankárt, aki egy jajszó nélkül esett a földre. Az idegenek bezárták az üzletajtót a holttestet egy szögletben rejtették el, egy szőnyeget borították rá, aztán összenyalábolták a Wertheim szekrényben talált értékeket és készpénzt körülbelül 30.000 márkát a szekrényt bezárták és eltávoztak az üzletből.

Csak másnap fedezték fel a gyilkosságot, de akkora a két gonosztevő már messze járt. A rendőrség nagy apparátussal fogott a nyomozáshoz, amely azonban nem vezetett eredményre. Csak annyit lehetett megállapítani, hogy a gyilkosok az osztrák határon át menekültek. Hónapok teltek el és már-már letettek a reményről mikor két héttel ezelőtt megtudták, hogy a két fiatalember titokban visszatért. A gyilkosok azonban rájöhettek, hogy figyelik őket, mert az utolsó pillanatban ismét sikerült egérutat nyerniök. Az üldözés közben egy rendőrt agyonlöttek.

Egész Németország rendőrségét mozgósították a vakmerő emberek elfogására. A nyomok *Hamburgba* vezettek és a berlini rendőrség megtudta, hogy hajóra szálltak Newyork felé. Az igazságügyi kormány utasítására egy berlini rendőrbiztos gyorsgőzöst bérelt és néhány detektívvel tengerre szállt. Az üldözés megindult és ma távirat érkezett Berlinbe, a melyben *Stocker* rendőrbiztos értesíti a rendőrséget, hogy a gőzös feltétlenül egy nappal előbb érkezik meg a newyorki kikötőbe, mint az *Oceanjáró*. Hogy azonban a gonosztevők semmiesetre se menekülhessenek, *Hamburgból* dróttalan táviratot küldtek az oceáni járóknak, hogy a gyilkosokat tartóztassák le.

HIREK.

Mi juttatta csödbe

a gárdatiszteket?

— Egy berlini játéklklub módszere. —

Távirati tudósítás.

Berlin, március 9.

Lapunk mai számában megírtuk, hogy milyen óriási feltűnést kelt Berlinben *Pappenheim* főhadnagy és *Bülów* hadnagy, gárdatisztek kizárása a hadseregből. Elmondottuk, hogy a két előkelő családból származó katonatiszt a bakkarat áldozata és hogy a csőd elrendelése alkalmából a német császár szigorú rendeletben tiltja el tisztjeit a játéklkluboktól.

Ujabb távirati értesítés szerint a hirhedt játéklklubnak *nyole tiszt köszöni katonai pályája kettő törését*.

A rendőrségnek tudomása van arról, hogy Berlin legelőkelőbb családjainak gyermekei járnak a klubba, mely csak nem régen alakult és egész különös módját honosította meg a játék szenvedély felcsigázásának és kihasználásának.

A *Königrätzi*-ut 107. számú házban van a keleti pompával berendezett játéklklub, melynek látogatói fiatal katonatisztek, gazdag kereskedők, gyárosok fiai szóval csakis olyanok, akikről klub vezetői tudják, hogy gazdag rokonság áll a hátuk mögött. Félvilági hölgyek és egyéb ilyen zsánerű „felhajtók” (stepperek) révén jutnak a játéklklubok a helyiségbe. Különös formalitások nincsenek a tagfelvételnél, mert a bejelentetről már eleve tudják hogy nem „tökeszegény.” A belépni szándékozó csak a nevét mondja be és befizet 200 márka felvételi díjat.

Ha a játéklklub elveszti készpénzét akkor „hozomra” is játszhatik. Gyorsan kiállít egy váltót és a bank hitelez neki huszezer márkát, amelylyel tovább játszik. Nem játéklklubról szóló és nem perelhető kötelezvények-

ről, hanem jó váltókról van itt szó. Ha az adós nem fizet, a klub a váltót olyan kezekbe juttatja, melyek értik annak a módját, miként kell a gazdag apát vagy rokont a váltó beváltására kényszeríteni.

Körülbelül 30—35 fiatalember ment ilyen módon már tönkre a klubba, köztük *nyole tiszt*, akiket most mind kizártak a hadseregből.

— *Kitüntetett ügyvédek.* A király *Burián* Béla dr., *König* Vilmos dr., *Papp* József dr., *Schreier* Jakab dr., *Vámossy* Károly dr. és *Zsigmondy* Jenő dr. fővárosi ügyvédeknek, az ügyvédi pályán szerzett érdemeik elismerésül a magyar királyi udvari tanácsosi címet adományozta.

— *A fiumei kormányzó Budapesten.* *Buda-pestről* jelentik: *Wickenburg* István gróf fiumei kormányzó ma reggel Budapestre érkezett. Délelőtt meglátogatta a miniszterelnököt, akivel hosszabb ideig tanácskozott. A kormányzó egyuttal bemutatta a miniszterelnöknek *Vio Antal* drt Fiume új képviselőjét.

— *A trónörökös irodafőnöke.* *Bécsből* jelentik: *Brosch* vezérkari alezredes, *Ferenc Ferdinánd* trónörökös katonai irodája főnökének helyére ugyancsak egy alezredes kerül. A *Brióniban* időző trónörökösnek több tisztet hoztak már javaslatba, de döntés eddig még nem történt.

— *Péter király és György herceg kibékülése.* *Belgrádból* jelentik: *Péter* király és *György* herceg, a kik hosszabb idő óta haragban voltak, kibékültek egymással. *György* herceg, aki négy hónapja nem látta az apját, tegnap este a konakba ment s egy óra hosszáig barátságosan elbeszélgetett a királlyal.

— *Visszavont petíciók.* *Budapestről* jelentik: A györmezei *Peéren*, *Németh* Károly munkapártit választották meg *Markos* Gyulával szemben. A kisebbségben maradt párt a képviselő mandátumát petícióval támada meg, amelynek tárgyalását a Kuria március 14 ére tüzte ki. A kérvényezők azonban időközben közjegyző előtt visszavonták a petíciót s így a tárgyalás elmarad. — Megírtuk, hogy a *Fráter* Loránd elleni petíciót is visszavonták. Az erre vonatkozó kérvény ma érkezett meg a Kuriához, amely e fölött a jövő héten dönt; az eljárást be fogják szüntetni a képviselő ellen.

— *Verescsagin özvegye öngyilkos.* *Moszkvából* jelentik: *Verescsagin*nak a híres orosz festőnek özvegye tegnap az itteni kórházban öngyilkos lett. Az öngyilkosság oka gyógyíthatatlan rák betegsége.

— *Májusi katonai előléptetések.* *Bécsből* jelentik: A hadügyminiszterium most dolgozza fel a csapatoktól beérkezett és az előléptetésre vonatkozó felterjesztéseket. Kiszivárgott hírek szerint a magasabb törzstiszti rangosztályokba és a tábornoki karban nagy arányu előléptetések lesznek a tömeges nyugdíjazások miatt. A hadnagy és főhadnagyi fokozatnál az előléptetés ez alkalommal *nem kedvező*.

— *Pofozkodó román tábornokok.* *Bukarestből* jelentik: Tegnap délelőtt nagy botrány játszódott le a királyi palota audiencia termének előszobájában. *Averszku* altábornagy és *Georgeszku* hadügyminiszter rövid szökváltás után *tettleg inzultáltak egymást*. Ebből kifolyólag ma kardpárbajt vívtak, amelyben egyik fél sem sebesült meg.

— *Öngyilkos főhadnagy.* *Fogarasról* jelentik *Korcsek* János főhadnagy beleszeretett egy nálánál husz évvel idősebb özvegybe. Mikor meghallotta, hogy a nő egy brassói ügyvédhez megy férjhez, szájába lőtt és rögtön meghalt.

mezky cikke egy előkelő francia lapban megjegyzés nélkül jelenhetett meg.

Hozzáértők erre is hamarosan magyarázatot találtak. Ez a hetenkint megjelenő nagyterjedelmű lap nyitva áll a külföld összes egyetemi tanárainak és ha a szerkesztőség egy egyetemi tanár nevével ellátott cikket kap, azt minden megjegyzés és felülbírálat nélkül közli. A cikk kritikája sokszor csak hetek múlva lát napvilágot.

A másik szempont Demeczky védekezése, hogy tudniillik ő függetlenül és önmagától jött ugyanarra, a mire 150 évvel ezelőtt Waring. Eltekintve attól, hogy a „nagy szellemek találkozása” a legkritikább eset egy olyan szűk körű részletkérdésben, mint a milyenről Demeczky felfedezése szól, gyanus körülmény a következő:

Waringnak a tudományos világban már kissé elfelejtett neve épen mostanában sokat emlegetett tudományos körökben. Egy hírneves matematikus, Hilbert tavaly foglalkozott Waringnak egy másik nevezetesebb tételével és ezért a munkájáért tudományos díjat kapott. Ez az alkalom napirendre hozta Waring munkáit és ez a körülmény könnyen megmagyarázza a „nagy szellemek találkozását.”

Nyilatkozatok.

Demeczky Mihály ma éjjel ezt a nyilatkozatot tette közé Az Est és A Nap mai számában: a Matematikai Társaságban tartott felolvasásom kapcsán tendenciozus közlemények jelentek meg, amelyek valótlanosságokat tartalmaznak. Tudományos kérdések eldöntésére tudományos körök vannak hivatva. Most van az egyetemen a matematikai tanszék betöltéséről szó, innen ered a hajsza. Demeczky Mihály.

Demeczky igazolása.

Kövesligethy Radó egyetemi tanár így nyilatkozott: A Matematikai Társaság üléséről és Demeczky előadásáról megjelent közlemények nem felelnek meg a valóságnak, hanem erősen szubjektív színezetű leírásai az ülés lefolyásának. Demeczkynek a kérdéses tárgyban kettős rendszere van, az egyik megjelent a Comptes Rendusban, a másik Budapesten minden könyvesboltban kapható és abból minden elfogulatlan matematikus megítélheti mi a Demeczky felfedezése és a Wahringé. Az Estben megjelent nyilatkozatom is elferdítve látott napvilágot.

Ellenzéki pártok értekezlete. Budapestről jelentik: A Justh-párt ma este értekezletet tartott, amelyen Batthyány Tivadar gróf bejelentette, hogy Justh Gyula betegsége miatt két hétre elutazott a fővárosból. Elhatározta az értekezlet, hogy a párt március 20-án országos gyűlést tart, amelyen a politikai helyzetet vitatják meg és a párt szervezéséről fognak tanácskozni. Bejelentette az elnök, hogy Berzeviczy Albert a képviselőház elnöke a párt tagjai figyelmének felhívását kérte arra, hogy a husvétii szünet alatt több képviselővel részt vesz az olasz királyságnak Rómában tartandó jubileumán. Azután kijelölte a párt a költségvetési vita szónokait tárcák szerint. — Értekezletet tartott ma este a Kossuth-párt is és a költségvetés egyes tárcáihoz kijelölte a párt szónokait.

Az ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— — —	357
Szerkesztőség (csak éjjel használható mel-lékállomás)	— — — — —	151
Kiadóhivatal és hirdetés osztály	— — —	151
Nyomda	— — — — —	151

A vesszőfutó nadrágszoknya.

— Aradi jelenet. —

*

Törvényt kellene csinálni az izléstelen-ség ellen.

Az izléstelenségnek tudniillik van olyan módja, amely tudatos, ordító és bosszantó izléstelenség, aki tehát elköveti, annak valami egyéb célja van vele. S megkockáztatja a botrányt, mert az egyébként kifizeti magát.

S ezért kellene ezt rendőr és bíró által üldözni. Mert ha kikap a rendőrkapitánytól a korhely, aki a részegség öntudatlan állapotában a közönséget háborítja, annál inkább érdemel büntetést, aki józanul és számítva gázol be az emberek jobb érzéseibe, hogy abból hasznot huzzon magának.

Hiszen vétket követtek el ma este Aradon a reklám kedvéért. Egy boltos szoknya-nadrágba öltöztet valakit, aki nagy feltűnést, sőt apróbb botrányt keltve végigment az utcán, s olyan esődületet támasztott, hogy végül is a rendőrség segítségére volt szükség.

A reklám a kereskedőnek szükséges, nélkülözhetetlen eszköze. Helyes, ha a reklám módjaira nézve a leleményesség, az ötlet ujat és ujat igyekszik kitalálni. De a szoknyanadrággal való reklámhajsza tulmegy a kereskedői szabadság határain.

Ma már mindenki tudja a szoknya-nadrág nem divat és nem is lesz azzá. A párisi szabók, akik mamzelljeiket abba öltöztették, talán maguk se hitték, hogy az állandó viseletté válik. Most azonban bizonyos, hogy a komolyságára tartó nő sohase fog a jupe-pantalon-t fölvenni. Férfiasnak nem férfias, a nőesség minden bája nélkül. A feltűnésre egy ideig jó, úgy látszik ezt használják ki, akik a feltűnéstől akarnak élni.

Aradon is csak ez volt a ma esti, erősen mucsai kísérletnek a célja, s ez az, a min meg kell botránykozni.

Néhány év előtt egy jókedvű fiatalemberekből álló aradi társaságban fogadás történt. A fogadónak arra kellett vállalkozni, hogy déli tizenkét órakor, piros szoknyában végigmegy a korzón. S a fiatalember végigment piros szoknyában az Andrássy-tér aszfaltján, amiért a rendőrség zordonan meg is birságolta. Pedig itt csak fiatal tréfáról volt szó. Mennyivel inkább méltó a büntetésre, a ki ilyesmit üzleti célok érdekében követ el.

S ma este megértettük, mért fogadta Bécsben, Madridban, s egyebütt fölháborodás a szoknyanadrágot. Nem, mintha erkölcstelen, tulságosan kacér, az érzékiséggel ingerkedő ruhadarab volna. Maskara az, nem egyéb. De azért volt ok megütközni rajta, mert mindenütt az izléstelenségnek csunya megnyilatkozása volt, — legfőlebb abban különböztek az esetek, hogy a szoknyanadrágot viselő hölgyek egyik helyen a kereskedőnek csináltak reklámot, másutt meg — maguknak.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az Aradi Kereskedők Köre március 12-én vasárnap délelőtt 11 órakor a kör helyiségében rendkívüli közgyűlést tart. Tekintettel a kitűzött tárgynak a házvétel ügyének kiváló fontosságára, ez uton is kérjük a tagokat, hogy a közgyűlésen minél nagyobb számmal megjelenni sziveskedjenek. Az elnökség.

(*) Hollós István dr. az alkoholizmus ellen. A Good-Temptár rend aradi páholya meghívására Hollós István dr. állami elmeorvosintézeti főorvos kedden előadást tart az alkoholkérdésről. Az alkoholelles mozgalom e lelkes harcosa már többször volt Aradon s már két ízben

tartott szabadelőadást nagy hallgatóság előtt. A főorvos kedden ismét Aradra jön és a városháza dísztermében újra erről a nagyjelentőségű kérdéstről beszél.

Pincér egyetemi-hallgatók.

— A jogkari dékán álláspontja. — Levelek a keszthelyi korcsmárosnőhöz. —

Távirati tudósítás.

Arad, március 10.

Lapunk tegnapi számában hirt adtunk arról, hogy Strausz Miksáné keszthelyi vendéglősnő a nyári fürdőzési évszakban szegény joghallgatókat akar pincéreként alkalmazni, hogy így keresethez juttassa őket, amelyből azután egyetemi költségeiket fedezhetik. A vendéglősnő teljes ellátáson kívül 200 korona havi fizetést ajánlott fel az ifjaknak és a Joghallgatók Segítő Egyesülete ki is függesztette a hirdetést.

Ugy látszik azonban, hogy a nemesszivű vendéglősnő intenciói nem válhatnak valóra. Doleschall Alfréd dr. az egyetem jogi karának dékánja határozottan állást foglalt ez ellen a terv ellen, amely szerinte a joghallgatókat „lealacsonyítja.” A dékán egy újságíró előtt a következőkben indokolta állásfoglalását:

— Nem áll az, hogy a Segítő-Egyesület hirdetési táblájáról levéttetem volna a hirdetést. Mindössze annyi történt, hogy mikor tegnap értesültem a dologról, magamhoz hívtam Imrédy Bélát, az egyesület elnökét és kérdőre vontam, miért nem jelentette be a dolgot nekem. Az egyesület elnöke erre kijelentette, hogy a hirdetést már eltávolította a tábláról, a dolog így tárgytalan. Erre én azt mondtam, hogy a jövő héten hívjanak össze közgyűlést, vagy bizottsági ülést. Ezen megfogok jelenni és fel fogok szólalni. Hiszem, hogy meg tudom győzni az ifjúságot arról, hogy az ilyfajta munkavállalások nem illenek az egyetemi polgárokhoz. Ne méltóztassék félreérteni. Semmi kifogásom sincs az ellen, ha az egyetemi hallgatók a nyári szünidőben tanítói, vagy titkári, vagy ehhez hasonló állást vállalnak, de hogy borra valóért kiszolgáljon, ez nem méltó az egyetemi polgárhoz, aki egy hónap múlva a legelőkelőbb társaságba is bejuthat, mert egyetemi hallgató. Vagy mikép jut az önkéntesi év után a tisztii kardbojthoz az ilyen ifju? Itt sok olyan kérdés lett volna, amit előbb rendbe kellett volna hozni. Vagy talán arra számítanak, hogy egy esetleges pincérsztrájkot jogászokkal verhetnek le. A pincérek viszont az egyetemre jöjjenek tüntetni? Az se lehetetlen, hogy ez a mozgalom éppen a szociálista érzelmű egyetemi hallgatóktól indul ki, akik örömet megbarátkoznak az ilyfajta gondolatokkal és szivesen kapacitálják társaikat is.

— Ismétlem, hogy eddig még nem avatkoztam bele a dologba, de kötelességem szerint az ifjúságot figyelmeztetnem kell minden lépésnek következményeire. Éppen ezért fel fogok szólalni a Segítő Egyesület ülésén és hiszem, hogy az ifjúságot meg fogom győzni álláspontom helyességéről. Csak amennyiben ez nem sikerülne, akkor fogok ellenőrző joggal élni és megteszem a szükséges intézkedéseket, esetleg az egyesület egész vezetőségét felfüggesztem, mert a Joghallgatók Segítő Egyesület nem ipari közvetítő intézet, mely ma még csak pincéreket, de a jövőben ki tudja micsoda állásra közvetít jogászokat.

Az egyetemi hallgatóknak azonban nem ez a nézete. A diákproletárok, akik egész éven át nagy nélkülözések közt tengetik életüket örömmel kapnak egy oly alkalmon, mely tisztességes munka árán pár száz koronához juttatja őket, melynek segítségével tanulmányaik el-

— Időjárás. E hó 11-én az időjárás: enyhe, elvélve csapadék.

— Nők a politikai klubokban. Bécsből jelentik: A képviselőház elfogadta Pernerstorfer dr. képviselő javaslatát, amelynek értelmében nők is lehetnek tagjai politikai egyesületeknek. Elfogadták továbbá a képviselőnek az egyesületek szövetkezésére felállított tilalom megszüntetésére vonatkozó javaslatát is.

— Párbaj súlyos sérüléssel. Budapestről jelentik: A Fodor-féle vívóteremben ma súlyos feltételű párbaj folyt le. Gerencsér László dr. egyetemi vívómester és Heimann Károly dr. ügyvédjelölt között. A párbajban, amely bandázs nélkül, lovassági kardokkal folyt le, Heimann karján szenvedett több súlyos sérülést; Gerencsér sértetlen maradt.

— Öngyilkosság a rendőrszobában. Budapestről jelentik: Titokzatos öngyilkosság történt ma délelőtt a VII. kerületi kapitányságon. Reggel ugyanis a Thököly-ut és Hermina-ut sarkán lévő vendéglőben sokat ivott egy ember és miután nem tudott fizetni, a vendéglős kidobta az utcára és átadta az ott posztoló rendőrnek. A rendőr az ittas embert, akivel nem tudott beszélni egy szót sem, mert nem tudott magyarul, bekísérte a hetedik kerületi kapitányságra, ott leültette az őrszobában és nekiült, hogy megírja a dolgról szóló jelentést. Alig kezdett bele a rendőr a jelentésének írásába, a háta mögött revolverdurranás hangzott el és a bekísért idegen átlőtt halántékkal zuhant az őrszoba padlójára. Rögtön a rendőrorvost hívták hozzá, aki konstata, hogy meghalt. A golyó egy pillanat alatt megölte. Átkutatták zsebeit és megállapították, hogy Pásek Gusztáv Adolf 25 éves oppelni könyvelő. Több adatot nem tud a rendőrség róla. Valószínű, hogy körözés alatt állott s ezért lett öngyilkos.

— Letartóztatott tábornok. Koppenhágából jelentik: Nagy feltűnést keltett itt tizenkét előkelő férfi letartóztatása, akik valamennyien a legjobb társadalmi körökhöz tartoznak. Közöttük van Arendrup tábornok, Stellan-Ryl kapitány és több állami főhivatalnok. Valamennyit erkölestelen üzemekkel vádolják.

— Ferrol dr. előadása. Az aradi Kereskedelmi és Iparkamara értesíti az érdeklődőket, hogy Ferrol dr. mérnök vasárnapi előadását nem mint előbb hirdette volt, délelőtt fél 12 órakor, hanem 11 órakor kezd meg. Az előadás tartama körülbelül másfél óra, erre való tekintettel kellett annak kezdetét tizenegy órára tenni.

— Merénylet dinamittal. Déváról jelentik: Hunyadmegyének egyik legforgalmasabb községében: Kudzsiban ma hajnalán Bratu Simon jó módú kudzsiri gazda hálószobájának udvari ablakát ismeretlen tettes betörte és hatalmas darab dinamitot dobott a szobába. Bratu azonban már akkor kint járt az udvaron, mikor menyörgészerű robajjal robbant fel a dinamit s óriási erővel szétvetette a ház falait, melyekből kő kövön alig maradt. Bratunak semmi baja sem történt. A tettes a hajnali szürkületben észrevétlenül elosont. A leghihetőbb verzió szerint Bratu egy gyári munkásnak nem adott pénzkölcsönt, mire az a vasgyárból szerzett dinamittal akart a gazdag emberen bosszút állani. Most ez irányban nyomoz a csendőrség.

— A kuruzslók áldozatai. Megirtuk ma, hogy az aradmegyei Ágris községben higánnyal megmérgezte egy kuruzslónő Blogailla Tivadarnét. Most azt jelentik, hogy Blogailla Tivadar is halálosan megbetegedett, mert ő is evett azokból a higánnyal megfertőzött édegyekből, amelyeket a felesége használt.

— Leleplezett „fekete kéz.” Budapestről jelentik: A rendőrség ma letartóztatta Bertalan József 19 éves szabósegédet zsarolás miatt. Bertalan levelet írt Sándor Mihályné karcagi földbirtokosnőnek, 3000 koronát kért tőle azzal a fenyegetéssel, hogyha megtagadja kérését, elpusztítja családjával együtt. A pénzt „jegykendő” jelige alatt kérte Budapest, poste restante. A zsaroló levél alá Bertalan „anarchisták szövetsége” nevet írt. Miután a levélre választ nem kapott, Bertalan egy másik levelet is írt, amelyben azonban már hatezer koronát kért, még pedig „vőlegény” jeligére. Sándorné feljelentést tett Budapesten a rendőrségen, amely napokon keresztül detektivekkel figyeltette a főpostát. Ma délben egy hordár jelent meg a poste restante osztályban s a vőlegényjeligés leveleket kérte. A rendőrség előre elkészített egy ilyen levelet, amely papirszeletekkel volt megtöltve. A postatiszt ezt átadta a hordárnak, aki a Váci-utcába sietett s ott egy fiatalembernek adta át azt. A detektivek letartóztatták a fiatalembert, Bertalan Józsefet, aki bevallotta, hogy ő küldte a zsaroló leveleket s azzal védekezett, hogy sok detektivregényt olvasott s ezek készítették a bűnré.

— Az aradi állami gyermekmenhely keretében folyó évi április hó 1-én kezdődő gyermekgondozónői tanfolyamon még 3 ingyenes állás betöltetlen. Jelentkezhetni ugyanott naponta a déli órákban. Írásbeli kérvények folyó hó 20-ig fogadtnak el. — Az igazgatóság.

— A hadnagy szerelme. A főnlaki szerelmi dráma ügyében kevés új történet. Mint megirtuk, a főnlaki iskolaszék táviratot küldött Besztercebányára az ott tartózkodó Rác Rózsika ovónőnek, hogy azonnal foglalja el állását. Ma az ovónő kérvényt küldött, amelyhez orvosi bizonyítványt mellékel annak igazolására, hogy súlyos beteg és hivatását betölteni nem tudja; erre való tekintettel hat heti szabadságot kér; ezt az iskolaszék megadta a szálnalmas helyzetbe jutott fiatal leánynak. — A szerencsétlen sorsra jutott Surányi Béla hadnagyról tulajdonképpen az ovónő anyja azt a kijelentést tette, hogy elmebajos és terhelt családból való. E nyilatkozatra vonatkozólag ma a következő levél közlésére kérték fel lapunkat:

Igen tisztelt Szerkesztő Ur! Az Aradi Közlöny mai számának tudósítása szerint Rác Rózsika édes anyja azt mondta, hogy a fiam: Surányi Béla hadnagy „rokonai között több elmebajos van, terhelt családja is.” Engedje meg Szerkesztő Ur, hogy ezt a meggondolatlan, lelkiismeretlen állítást, amely méltatlanul ér több intelligens családot, a magam, gyermekeim és egész rokonságom nevében mint rosszhiszemű valótlanúságot és rágalmat a legnagyobb indignációval ugyancsak a nyilvánosság előtt visszautasítsam. Hogy milyen sajátos körülmények vezették fiamat kétségbeesett tetterre, azt majd katonai hatósága meg fogja állapítani. Amikor tek. Szerkesztő Urnak megköszönöm szíveségét, maradok tisztelettel Temesvár, 1911. márc. 10. Surányi Lajos nyugalm. pénzügyi titkár.

— Születések, halálozások és házasságok. Az aradi anyakönyvi hivatalban e hó 10-én a következő születéseket, halálozásokat és házasságokat kötöttek jelentettek: Született: Monus József köművessegédnek Ferenc nevű fia. Juhász Mátyás vasúti őrnök József nevű fia. Halasi Balázs nap számosnak Rozália nevű leánya. Maocsán György kocsisnak Virág nevű leánya. Meghalt: Özv. Seitelbach Andorné 56 éves magánzónő. Engelhádt János 60 éves napzámos. Kőszeghy Sándor 53 éves bádogos mester. Oroszi Julianna 24 napos leány.

— Ha komolyan gondoskodni akar fogai egészségéről és szája állandó tisztaságáról, úgy a Sanitol-nevű orvosi száj- és fogápoló szereket használja. 1005.

— Forradalmat előidéző szenzációs találmánynak Aradvármegyében való bevezetésére, amely évi 50—60 ezer koronát jövedelmez, vállalkozó kerestetik előzetes tőkebefektetés nem szükséges, csak oly egyének ajánlatai vétetnek figyelembe, akik 20—25 ezer koronára biztosítékot nyújtani képesek. Ajánlatok a világszabadsalom jeligére e lap kiadóhivatalába kéretnek.

— Francia likörök legbiztosabb készítésére, — házilag — a likör aroma 1 üveg 60 fillér Vojtek és Weisznál. 101

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Sch. G. Zaránd. A bazilika sorsjegyek közül a 766—58, 807—18, 4689—51, 5297—45, továbbá a magyar vörös-kereszt sorsjegyek közül az 1394—60, a törlesztési hátralékosok közt szerepelnek. A többi sorsjegyek eddigelő nem nyertek.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— Az aradi piac áraitól ezt a hivatalos jelentést kaptuk: 1 drb saláta 1—2 fill., 1 drb kalarabé 4—12 fill., 1 drb kelkáposzta 4—10 fill., 1 drb tök 30—40 fill., 1 rakás sponót 10—20 fill., 1 rakás sóska 10—20 fill., 1 kiló burgonya 6—8 f., 1 drb káposzta 10—40 f., 1 kötés vöröshagyma 4—8 fill., 1 kötés foghagyma 4—60 fill., 1 kötés zöldség 4—14 fill., 1 kötés zeller 2—20 fill., 5—6 drb tojás 40 fill., 1 liter tej 20—26 fill., 1 csomó tehén túró 8—12 fill., 1 liter tejfel 100—120 fill., 1 kiló vaj 260—300 fill., 1 drb rántani való csirke 140—180 fill., 1 drb csirke sütni 180—250 fill., 1 drb tyúk 250—350 fill., 1 drb kappan 300—400 fill., 1 drb sovány liba 500—700 fill., 1 drb kövér liba 800—1600 fill., 1 drb sovány kacsa 300—400 fill., 1 drb kövér kacsa 600—700 fill., 1 drb pulyka 600—1200 fill., 1 drb karfiol 10—50 fill., 1 kiló fehér kenyér 30 fill., 1 kiló barna kenyér 26 fill., 1 kiló marha hus eleje 136 fill., 1 kiló marha hus hátulja 152 fill., 1 kiló marha hus pecsenye 168 fill., 1 kiló borju hus 180 fill., 1 kiló borju szelet 220 fill., 1 kiló sertés hus 176 fill., 1 kiló zsir 192 fill., 1 kiló szalonna 192 fill., 1 kiló juhhus 128—136 fillér, 1 kiló bárányhus 180—200 fillér.

Aradi gabonavásár

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, márc. 10.

Az időjárás bár így sem kedvezőtlen, mégis üdvösebb lenne, ha végre kitavasodna az idő.

A vetések felől ellentétes hírek vannak orgalomban és ez az oka, hogy a gabonaüzlet irányzata határozatlan.

A mai piacon elkelt:

700 mm. buza	10.30—10.40
400 mm. tengeri	4.80—4.90
Rozs	6.70
Zab	7.20
Árpa	7.00

Az árak ötvenkilogramonként, koronákban értendők.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Távirati tudósítás.

Budapest, március 10.

Amerika 1-el olcsóbb. Kínálat, vételkezdő korlátolt, 7 ezer mm. esendős, változatlan.

Az árak 50 kilónkénti számítva:

	Déli sárlat	2 órai sárlat
Búza 1911. áprílisa	11.54—11.55	11.43—11.44
Búza 1911. májusa	11.27—11.28	11.15—11.16
Búza 1911. októberre	10.63—10.64	10.51—10.52
Rozs 1911. áprílisa	8.00—8.01	7.96—7.97
Rozs 1911. októberre	7.85—7.86	7.81—7.82
Tengeri 1911. májusa	5.70—5.71	5.68—5.69
Zab 1911. áprílisa	8.57—8.58	8.49—8.50

Budapesti értéktőzsde. (Táv. jelentés.)

— Márc. 10. —

Magyar aranyjárdék 4%	111.40
Magyar koronajárdék 4%	91.70
Magyar koronajárdék 3 1/2%	81.25
Magy. földt. herm. kötvény 4%	92.99
Hortvát-szlavon földt. herm. kötvény	94. —
Magyar nyeresémsorsorég kölcsön	270.40
Tiszazsák. és szegedi sorajegy kölcsön	156. —
Osztrák járadék papírban	92.75
Osztrák járadék ezüstbe	96.75
Osztrák járadék aranyban	116. —
Osztrák koronajárdék 4%	93.10
1860. évi osztrák államsorajegy	163. —
Osztrák-magyar bankrészvény	19.35
Magyar hitelbank-részvény	867.25
Osztrák hitelintézeti részvény	673.25
Osztr.-magy.-államvasúti részvény	747. —
20 frankos arany (Napoleondor)	19.01
Német birodalmi márká	117.32 1/2
London vista	240. 2 1/2
Párizs vista	92.02 1/2
20 márkás arany	23.47

A Temesvári Lloyd-Társulat

terménycarnokának hivatalos árjegyzése.

Távirati tudósítás.

(Árak 50 kilogrammonkénti koronás értékben.)

1910. Márc. 10.

Búza (szokvány-minőség):

75 kilogrammos	10.45—10.50
76	10.55—10.65
77	10.70—10.80
78	10.85—11.90

Búza (Temesvári kerek. áru):

75 kilogrammos	10.40—10.45
Rozs	7.10—7.15
Árpa	7.20—7.30
Zab	7.10—7.20
Tengeri(tal)	5.10—5.15

Budapest kőbányai gúrtéskereskedelm.

— Márc. 10. —

Magyar elsőrendű: Orag nehéz páronként 400 kilogrammon felül súlyban — fillérig; közép páronként 300—400 kilogrammig orjódó súlyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felül súlyban 172—174 fillérig; fiatal közép páronként 153—320 kilogrammig terjedő súlyban 174—176 fillérig; könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő súlyban 164—168 fillérig.

Serténiétszám: márc. hó 6 napján volt kérés 16619 darab, márc. 7. napján bejelentett — darab, márc. 7. napján elszállított 48 darab, márc. 8. napjára maradt készletben: 16571 darab.

A hízott sertés árszáma változatlan.

Felelős szerkesztő:

BOLGÁR LAJOS.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Szombat, 1911. március hó 11-én:

A) bérlet.

A) bérlet.

A herceg kisasszony.

Operette 3 felvonásban. Részben Edmund About elbeszélése után írta: Leon Viktor. Zenéjét szerette: Lohar Ferenc. Fordította: Gábor Andor. Rendező: Polgár Sándor. Karnagy: Csányi Matyás.

SZEMÉLYEK:

Hadzi	Ladiszlay J.	Dr. Hipolitte	Heltai Jenő.
Fotini, leánya	Zalay Margit	Thomas	Kulcsár L.
Marula, dajka	Lászy Etel.	Gvendoline	Benkőné.
Krisztodulosz	Polgár S.	Mary-Anna	Dióssy Nusi.
Dimitri	Polgár Béla.	Periklesz	Vass Jenő.
Bill Harris	Huzár K.	Falatisz	Cseh Ferenc.

Kezdete este 7 és fél órakor.

URANIA

mozgófénykép színház.

Műsor 1911. márc. 11-én, szombat:

(Bárá Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

A züllés útján.

Világszenzáció. Írta: Urbán Gád. Rendezte: Lind Alfréd.

A pokol.

Dante Alighieri ist. ni színjátéka.

Előadások d. u. 1/6 órától kezdve.

Utolsó előadás este fél 11 óráig.

Az előadások tartama 2 óra.

Az előadásra bármikor be lehet menni.

Az előadásokon a cs. és kir. 33. gyalogezred zenekara játszik. — Cukrázda.

Helyárak: I. hely 1 kor., II. hely 80 fill., III. hely 60 fill., IV. hely 40 fill., V. hely 20 fill.

Fog-Krém

KALODONT

Szájviz

6913.

APOLLÓ SZÍNHÁZ

az Andrássy-téren új Lloyd-palotában.

Uránia Magyar Tudományos Színház aradi színpadja.

Ma, szombaton 1911. március 11-én:

Nagy látványosság!

Nagy látványosság!

Ma is mindennap

A pokol

Dante klasszikus költeménye gyönyörű felvételben. 1000 méteres kép.

Helyárak: Páholy ülésenként 1 kor. Zártszék 1 kor. I-6 hely 80 fill., II-ik hely 60 fill., III-ik hely 40 fill., IV-ik hely 20 fill.

Az előadások délután 1/6 órakor kezdődnek.

A hölgyek kéretnek a nézőtérnek kalap nélkül megjelenni.

Az előadásokon katonazené játszik.

Ruhatar. — Buffet.

NYILTTA

Köszönetnyilvánítás.

Mélyen élszomorodva és nehéz szenvedésektől gyötörve, ez uton fejezem ki köszönetemet mindazon nemeslelkű jóakaróim- és tisztelőimnek kik drága nevelt fiam

Bota Sándor,

az aradmegyei gazdasági egyesület tisztviselőjének elhalálozása és temetése alkalmából részvételükkel enyhítették szenvedéseimet.

Fogadják mindnyájan szívből fakadó hálámat, de különösen N. Ábrai Lajos kereskedelmi iskolai igazgató ur, ki jeles tanítványa iránt tanusított kiváló szeretettel; valamint az aradmegyei gazdasági egyesület vezetősége és tisztviselői kara, kik alkalmazottjuk és kartársuk irányában tanusított jóindulatu figye-mükkel és a végtisztességen való megjelenésükkel egy szerencsétlen anyának fájualmát enyhítették

Arad, 1911. március 10.

1010

Özv. Sztanisavlovics Féma.

ALAPITTATOTT 1840.

ALAPITTATOTT 1840.

ROSENBLÜH H. ÉS TÁRSA
A R A D, SZABADSÁG-TÉR 19. SZ.

„Herveth“ mellfűzők

1911. évre legújabbán javított model E mieder facon kizárólag nálunk kapható. Kiténő szabás, elegáns kiállítás, selyem harisnyatartóval, könnyű viselet

darabja 7 korona.

Vidéki megrendeléseknél elég a slussbőség megadása

Kostüm-kelmék

legdivatosabb ujdonság.

Teljes nagy választék már megérkezett. Felhívjuk a közönség szives figyelmét, hogy fekete és tegethoi színekben kiváló finom, 140 cm. szélességben, egész külön kezelve hozzuk forgalomba.

Versenynélküli olcsó árak.

Apró hirdetések.

Julliska!

Várja hívásomat; tudja, hogy mindenkor szívesen találkozok magával. Válaszát várom. Üdvözl X. 999

„Február“

Ma szombaton 5 órakor ha lehet, jöjjön el ugyanoda. Fél 6-ig várom. 1022

Keresek

Jó fizetéssel ügyes elárusítónöket, akik játéküzletben alkalmazva voltak előnyben részesülnek. Bővebbet a kiadóhivatalban. 1023

Apateleken

egy 4 kat. holdas szőlő kedvező feltételek mellett eladó. Irtekezni lehet Kotzó Károly tulajdonosnál Garbán u. p. Borosjenő. 1001

Zenyés tojások,

eredeti angol fehér orpinglónok után rendelhetők Ternyey Árpádnál Arad, Demeter-utca 92. Darbja 1 korona. 1007

Jég

mű vagy termés jég, háztartási célokra április hó 1-től naponta házhoz szállítva 6 és 7 koronás havi bérletben előjegyezhető és megrendelhető az Aradi jégtelep jéggyáránál. Telefon 199. szám. 1017

Egy teljes

szoba butor elutazás miatt azonnal Eladó. Radnai-ut 23 szám alatt 1011

Kéz eladó.

György-utca 94a jól jövedelmező ujház eladó. Bővebbet Zsidótemető-utca 8. sz. 974

2 db,

3 éves szép magyar fajta tenyészbika, igazolvánnyal ellátott eladó. Tulkán Péter, Apáti Arad megye. 1004

Ügyvői,

közjegyzői, telekkönyvi és egyéb irodai teendőkben teljes jártassággal bíró uriember azonnali belépésre állást keres. — Leveleket „Megbízható“ jellegre a kiadóhivatal továbbít. 969

A borosjenői vasúti kázinóban

1 kimérő május 1-re felvétetik, 1000 korona óvadékkal. Bővebb információt kaphat Genárh Sománál, Borosjenő. 971

Szöllőkaró

prima tölgyfából készült, 7 láb magas, kapható waggenszámra Vass József fakereskedésében, Ujarad. 991

Üzlethelyiség

lakással együtt kiadó, Radnai-ut és Szél utca sarkán. 985

Deutsche Buchhalteria

& Maschinschreiberin sucht entsprechenden Posten. 898

Eladó vagy bérbeadó

Ujmikelakán, a Fő-uton 17. sz. alatt 900 négyszögöl üres háztelkek. Cim a kiadóhivatalban. 961

Zavaszki divallapok

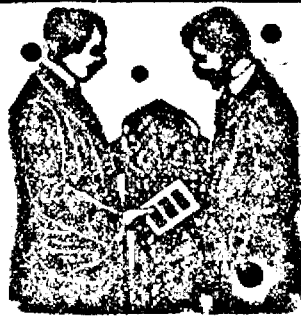
Berlini Saison album K. 1.— (már előjegyezhető). Reveue Parisienne K. 2.50 és 3.—, Grand Album de Blouse K. 5.—, Chic Parisienne K. 4.— Divat Salon 50 fill. Kis Bloms album K. 1.50 Wienerin K. 1.20. Minden bel- és külföldi divatlap és folyóirat előfizethető. Ingusz I. és Fia könyvkereskedésében Arad, Andrassy-tér 16. sz. 555

Könyvelésben

jártas tisztviselő több évi gyakorlattal állást keres. Vidékre is elmegy. Szíves megkereséseket „Gyakorlattal“ jellegre a kiadóhivatalba kérek. 993

Rongált dobozu levélpapírok

meglepő olcsó árban kaphatók. Üzleti könyvek és irodai felszerelések gyári raktára. 100,000 kötetes kölcsönkönyvtár, 30,000 kötetes zenemű-kölcsönző intézet. Minden könyv és zenemű-ujdonságok raktáron. Vesszek egész könyvtárakat legmagasabb áron. Kerpel Izsó könyv és papírkereskedése. Aradon. 4071

Brünni szövetek

uri ruhák elkészítésére legolcsóbb gyári áron kaphatók:

ETZLER és DOSTAL cégnél
BRÜNN 41. 6922

A tanítói szövetség és az állami tisztviselők egyesületének szállítója. Ha direkt a gyárból veszi a fogyasztó ezen szükségletét, sok pénzt takaríthat meg. Mindig új, modern szövetek mindentelje áron. A legkisebb méretet is küldjük.

Das minta választék megtekintésére bérmentve küldetük.

2128—1911.

Hirdetmény.

A m. kir. Honvédelmi minister a 142532-24—1910 sz. leiratával a következő pályázati hirdetmény közhírré tételét rendelte el.

Pályázati hirdetmény.

Budapest székesfőváros közönsége által boldog emlékeztető József főherceg ur Ö cs. és kir. fensége honvéd főparancsnokságának 25. évfordulója alkalmából, s annak emlékére a m. kir. honvédség árváirészére az illetőségre való tekintet nélkül létesített alapítványi helyek közül jelenleg a József főherceg házában 2 hely kerülhet betöltés alá, a mely

helyekre ezennel pályázat hirdetetik.

Az árvaházba való felvétel keltkeikéig igazolandó:

a) az, hogy a felvételt kért gyermek tényleg a m. kir. honvédség kötelékébe tartozott vagy tartozó apának törvényes leszármazója.

b) a vagyontalanság.

c) félárvánál (a kik tudnillik apátlanok vagy anyátlanok), az életben levő szülő vagyontalansága.

d) hogy az árva 6-ik életévét már betöltötte és hogy a 10-ik életévét még tul nem haladta.

e) hogy ép testü és elméjü, a him ön átesett, vagy ellene sikerrel beoltatott. Az árva kora és a szülők elhalálózása hiteles anyakönyvi kivonattal, a testi és elméleti állapot, a himlőoltás és a vagyontalanság közhatalossággal hitelesített orvosi és helyhatósági bizonyítvánnyal igazolandó.

A kellően felszerelt bélyegtelen kérvények — melyekben a szülő vagy gyám neve, állása és lakhelye, (város, vármegye utolsó-posta) is felemlítendő, folyó évi március hó 15-ig a m. kir. honvédelmi miniszterhez nyújtandók be, ahonnan Budapest székesfőváros hatóságához fognak küldetni és a kijelölési jog gyakorlása végett József főherceg ur Ö cs. és kir. fenségehez fognak felterjesztetni.

Az alapítványi helyek az 1910/11. tanév folyamán lesznek betöltendők s a felvétel vagy fel nem vételről az árvák hozzátartozóit Budapest

székesfőváros tanácsa hatósági uton fogja értesíteni. A miniszter helyett: Karácson, államtitkár.

Arad, 1911. február 4.

A városi tanács.

Használt ólom megvételre kerestetik

Nagy Sándor

szobrász

Arad, Kossuth-utca 4. sz.

Malroviitz kőfaragó telepén.)

Készít művészi kivitelű figurális és dekoratív

szobrász munkákat

n. m.: portrékat természet és fénykép után, síremlékeket, mindennemű iparművészeti tárgyakat, modern épület, díszítő szobrászmunkákat, terakotta, kő, gipsz, cement, stb. anyagokból és azok javítását elvállalja a legolcsóbb árt. 4407

!!Hírnévre!!

az emberek szert tenni az Olcsóság terén! Ezt csakis úgy érhetem el, ha jó és szép áru olcsón adok. — Elvem eddig is az volt, hogy a legjobbat, a legjavából, kevés pénzért adjak, amiről már számosan meggyőződést szereztek.

Áruimra még eddig panasz nem volt! Tehát

száját érdekében nézze meg azt a hatalmas választékot

cipő, kalap és uri divat

cikkeket, melyek a tavaszi Saisonra már most megérkeztek.

Kérem, ügyeljen a cégre!

KORÁNYI JENŐ

Szabadság-tér 3. szám.

(A volt Winternitz-féle helyiség.)

Nagy cipőjavító-műhely a vevőközönség rendelkezésére áll. Mérték utáni rendelések 24 óra alatt eszközöltetnek

Kérem kirakataim megtekintését.

Pályázati hirdetmény.

Hunyadvármegye Petrozsény nagyközség előljárósága egy őrnöki, egy végrehajtói állásra pályázatot hirdet.

Az állás javadalmazása évi 1200—1200 korona havi utólagos részletekben.

Okleveles, nőtlen és román nyelvet beszélővel fog az állás betöltetni.

Pályázati kérvények folyó hó 15-éig nyújtandók be.

Alkalmaztatás esetén állását az illető meghívásra azonnal elfoglalni tartozik.

Az itteni viszonyok megismerése végett ajánlatos a személyes bemutatkozás.

Petrozsény, 1911. március 8.

1008

A községi előljáróság.

Aradvármegye közigazgatási bizottságától.

518. K. B. 1911.

Hirdetmény.

A kereskedelmiügyi m. kir. miniszter ur f. évi január hó 24-én kelt 89,139/910. sz. intézkedésével az aradi és csanádi egyesült vasutak céljaira Kurtakér község határában szükséges az alábbiak szerint Kurtakér község határában közzszemlére tett kisajátítási tervben és előírásban tüzetesen körülírt területekre nézve, a kisajátítási eljárást az 1881. XLI. t.-cz. 32. §. értelmében elrendelte.

Az eljárás megejtése végett ennél fogva bizottságként Schi József vm. főjegyző elnöke alatt Hanthó Jenő és Péterffy Andor törvényhatósági bizottsági tagokat, jegyző pedig Heppes Aladár tb. főjegyzőt küldjük ki.

Az eljárás megejtésének határidejéül 1911. évi április hó 3. napjának délelőtti 8 óráját tűzzük ki, — s helyéül a ternovai kurtakéri vasuti állomást jelöljük meg. A bizottság kiküldéséről, valamint az eljárás határidejéről Kurtakér község előljáróságát a kisajátítási tervrajz és összeírás kiadása mellett oly utasítással értesítjük, hogy a tervrajzot és összeírást a község határában a tárgyalást megelőzőleg f. évi március 15-től a hó 30. napjáig bezárólag tette közzszemlére s úgy erről, mint a tárgyalás idejéről az érdekelteket egyenként, ezenfelül a helyi szokáshoz képest a hirdetmény kifüggesztése és dobszó útján haladéktalanul értesítse.

Megjegyezzük egyidejűleg, hogy a kiküldött bizottság az 1881: XLI. t.-cz. 34. §. alapján a kisajátítási terv felett akkor is érdemileg határoz, ha az érdekeltek közül senki sem jelenik meg.

Az érdekelteket pedig figyelembe vesszük, hogy a tárgyalás alkalmával minden tulajdonosnak jogában áll a kisajátítási terv ellen, — és minden telekkönyvi érdekeltnak a felajánlott ár ellen felszólalni, s kifogásait jegyzőkönyvbe vétetni. Ennek elmulasztása a már többször idézett t.-cz. 36. §-ában körülírt jogkövetkezményekkel jár.

Megjelenés elmulasztása miatt igazolásnak helye nincs.

Miről a kiküldött bizottsági tagokat és jegyzőt, az A. Cs. E. V. igazgatóságát, továbbá a kisajátítási terv és összeírás egy példányának csatolása mellett Kurtakér község előljáróságát értesítjük ez utóbbit oly felkéréssel, hogy a terv és összeírás közzszemlére tételét, továbbá az érdekelteket egyenkénti értesítését igazoló bizonylatokat a tárgyalás alkalmával a bizottság elnökének leendő átadás végett hozza magával.

Arad 1911. március 4-én.

A főispán távol:

Dálnoki Nagy Lajos,

alispán.

1000

Figyelem!

50.000 pár cipő.

4 pár cipő csak 8 korona.

Néhány gyár fizetési zavarai miatt óriási cipőkészlet kiárulásával vagyok megbízva.

Minden megrendelőnek 2 pár férfi és 2 pár női tiszta cipőt szállítok a legújabb formában, elegáns szegelt talppal, fekete vagy barna bőr. Nagyság szám vagy mérték szerint. Mélyen az előállítási áron alól a 4 pár utánvet mellett csak 8 kor.

GELB A. cipőkivitteli áruház
KRAKAU, No. 446.

Nem tetszőt becserelek vagy a pénzt visszaadom.
996

Stock-Cognac

Medicinal

szavatolt valódi bor
párlat 3669

Camis és Stock

gőzpároló telepéből

BARCOLA.

Egyedüli Cognac-gőzfőzde,
állandó hivatalos
vegyi ellenőrzés
alatt. : Kapható
minden jobb üzletben.

Utánzatoktól óvakodjunk

Nagymennyiségű
maculatura

Jutányos áron
eladó.

Vásároljon

köhögés

rekedtség, ktaarus, elnyálkásodás, erős dohányzás folytán beállott hurut és görcsös köhögés ellen kizárólag a jóízű

Kaiser-féle

Mell karamella

(a három kenyővel)
cukorkát. — 5900 közjegyzőileg hitelesített bizonyítvány orvosoktól és magánorvosoktól a biztos hatásról.

Csomagja: 20 és 40 fillér,
doboza 60 fillér. 639

Kapható: Guterl Pál és Koloman, Hajós Árpád, Kozsnyav Mátyas, Breuer Fülöp, Vojtek Kálmán és Kung Lajos gyógyszerárúháza Arad, Zombory János gyógyszerárúháza a Szentháromságban Uj-Szt. Anna, Adler gyógyszerárúháza, M.-Pécskán, Ors Rezső, Pankóta, Teffert Károly gyógyszerárúháza Elek, Krausz Elemér gyógyszerárúháza Glogarác, — Zsigmondovics Géza Iria gyógyszerárúháza Lippa, Vojtek és Welsz drogeriája Arad, Rekszin János gyógyszerárúháza Ó-Pécska és Szekely Zoltán gyógyszerárúháza Csernő.

Gyermekek és felnőttek által

egyaránt kedvelt friss és kellemes ízű **Hajós-féle**

Csukamájolaj

most érkezett meg. E fontos és nagy táperejű szer kitűnő hatásának bizonyult

mindenféle légzőszervi bajoknak, köhögésnél, fejlődésben visszamaradt gyermekeknek, stb. stb. 401

Ára egy üvegnek 2 korona.

Fagydagánatok

elmulasztására, fagyviszketegség biztos megszüntetésére legjobb szer a „Frigin.“

Ára egy üvegnek ecsettel és utasítással 70 fillér.

Legjobb fekete

Hajfestő

a „MELOGEN“ Egy pár perc alatt bármely haját vagy bajuszt a legszebb állandó fekete színre lehet festeni anélkül, hogy a színt le lehetne mosni. Ára 2 korona.

Kitűnő amerikai

gummi

a „NITER“ 6 darab egy eredeti fémdobozban 2 korona.

Fenti szerek kaphatók az egyedüli készítőnél:

Hajós Árpád

gyógyszerárúháza ARAD,
Andrássy-tér 22. sz.
a megyeházzal szemben —

Balázs Péter

képesített kőművesmester építészeti irodája

Arad, B. Választó-utca 21.

Elvállalja a legmodernebb épületek tervezését, építését

és esetleges művezetését.

Készít tervekét és költségvetéseket a legmegbízhatóbb kivitelben a legolcsóbb árért. 667

Alkalmi vételek

és eladások

ékszertárgyakban

arany és ezüstművekben, Arad legnagyobb óra- és ékszertárára

Deutsch Izidor

órák és ékszerész

Weitzer János-utca, Minorita-palota. 691

Zálogcédulákarany és ezüstművek, gyémánt és briliáns tárgyak a legmagasabb árban megvételnek vagy más tárgyra átcserélésnek
TELEFON 438. TELEFON 438.

Legolcsóbb, legjobb bevásárlási forrás

TEA
és
RUMILLATSZEREK,
HÖLGYPOROK,
KÖLNI VIZEK,
SZAPPANOK

s minden egyéb háztartási szerekben.

Vojtek és Weisz
drogeriája

Arad.

Homok, építkezési célokra

beton kavics

bármily mennyiségben éllandóan

k a p h a t ó.

Pollák Sándor,

gőztéglagyár Mikalaka.

Telefon 55-515. 976

Uj üzlet.

„Körösvölgy pálinka raktár”

cim alatt új üzlet nyílt az Andrássy-tér 5. sz. a. (Almay-palota), ahol valódi szilvórium, tőrköly, rum, cognac és likőrök, valamint Almay-féle fajtörök palackokban árusítatnak.

Nagyérdemű közönségnek szíves támogatását kéri

Schwarcz Pál,

üzletvezető.

Aradi Első Takarékpénztár.**Meghívás****az „Aradi Első Takarékpénztár”**

részvényeseinek

vasárnap, 1911. évi március hó 26-án délelőtt 10 órakor az intézet ülésstermében (Atzél Péter-utca 1. szám) tartandó

rendkívüli közgyűlésére.**Tárgysorozat:**

1. Elnöki intézkedés az alapszabályok 28. § a értelmében.
2. Az igazgatóság indítványa és határozathozatal a részvénytőkének 3.400.000 koronáról 6.800.000 koronára való fel-emelése és az igazgatóságnak erre vonatkozó megbízatása tárgyában.
3. Az alapszabályok 11. 14. 15. 17. 19. 22. 24. 89. és 108. §§-ainak, valamint a nyugdíjszabályzat 9. 11. és 19. §§-ainak módosítása.
4. Az igazgatóságnak adandó felhatalmazás a cégbiróság által netalán kívánt alapszabálymódosításoknak saját hatáskörében történendő eszközlése és ezeknek bejelentése iránt.

Az alapszabályok 16. §-ának értelmében szavazati joggal bíró t. c. részvényesek, valamint ezek alapszabályszerű képviselői felkéretnek, hogy részvényeiket, vagy az ezekről szóló köz- vagy hitelintézeti letéti igazolványaikat, a képviselők pedig ezenkívül meghatalmazásaikat 1911. évi március hó 24-ig, az alapszabályok 22. §-a értelmében, az intézeti főpénztárnál nyerezdő elismervény ellenében letéteményezni sziveskedjenek.

Aradon, 1911. március hó 4-én.

Az igazgatóság.

"VICTORIA" takarékos és hitelintézet mint részvénytársaság ARADON.

Meghívás.

Az intézet alapszabályainak 17. §-a értelmében az intézet helyiségében Aradon (József főherceg-ut 2. sz.) 1911. évi március hó 19-ik napján délelőtt 10 órakor tartandó

XXIII. évi rendes közgyűlésre

a t. részvényes urak tisztelettel meghívotnak.

T Á R G Y S O R O Z A T:

1. Az igazgatóság és a felügyelő-bizottság jelentése és az 1910. évi zárméleg megállapítása.
2. A tiszta nyereség felosztása iránti határozathozatal.
3. Az alaptőke felemelése új részvények kibocsátása által.
4. A "Lunca" takarékos- és hitelintézet r. t. intézetünkkel való fuziójának kérdése.
5. Az alapszabályok 6., 24., 31. és 58. §§-ainak módosítása.
6. Két igazgatósági tag választása.

7. Egy felügyelő-bizottsági tag választása.
 8. A bíráló-bizottság választása.
- A személyes-n vagy meghatalmazott által a közgyűlésen részt venni óhajtó t. részvényesek ezennel felkéretnek, miszerint az alapszabályok 22. §-a értelmében a közgyűlésen való részvételüket és illetve megbízotti minőségüket az igazgatóságnál a közgyűlést megelőzőleg legalább 24 órával bejelenteni sziveskedjenek.

Arad, 1911. március hó 10-én.

Az igazgatóság.

Mérleg- és vagyonkimutatás.

Vagyon.

Teher.

	Korona	fill.	Korona	fill.	Korona	fill.	Korona	fill.
Készpénz	244313	87			Alaptőke: 6000 db. részvény á 200 kor.		1200000	
Giró-számlán	478862	03	723175	90	Általános tartalékalap	1000000		
Más pénzüzeteknél elhelyezett tőkék			168524	66	Külön tartalékalap	44543	80	
Leszámított váltók álladéka			140967	13	Nyugdíjalap	165430		1209973
Jelzálog-kölcsönök			2636190		Takarékpénztári betétek			11565453
Folyószámlai kölcsönök értékpapir- és jelzálogfedezettel			380288	65	Pénztári letétek			108414
Előlegek értékpapirokra			52302		Visszeszámított váltók			4804310
Értékpapir-tárca:					Hátralékos betét kamatadó			26070
500.000 kor. n. é. "Pesti hazai első takarékpénztár-egyes." 4% községi kötvény á 90-	450000				Fel nem vett osztalék			1810
100.000 kor. n. é. "Egyesült bpesti fővárosi tptári 4 1/2% záloglevél á 96-	96000				Hitelezők			30344
24.500 kor. n. é. "Hazai bank r. t." 4 1/2% kam. kötvény á 96-	23520				Előre felvett kamatok			203041
20 drb. "Osztrák-magyar bank" részvény á 1600-	32000				Nyereség áthozat 1909. évről	9741	05	
100 drb. "Ustredni banka ceskyeh sporitelen" részvény á 400-	40000				Tiszta nyereség	228595	52	238336
50 drb. "Magyar pénzüzetek központi hitelbankja" részv. á 1000-	50000							
10 drb. "Magyar automobil r. t. Westinghouse rendsz. részv. á 400-	4000							
60 drb. "Hungária" aradi pamutgyári részvény 70% befizet.	21000							
Különféle pénzüzetek és vállalatok részvényei	108670		825190					
Intézeti ház Aradon Józseffőherceg-ut I. és 2. sz., fiókintézeti ház Kiszjenőn és más ingatlan vagyon...			464761	70				
Adósok			23059	96				
Leltár	15058	88						
leírás után	6058	88	9000					
Hátralékos kamatok			13549	20				
			19387755	22				19387755

Arad, 1910. december 31-én.

Dr. Oncu Miklós, s. k.
vezérigazgató.

Raicu Sebő, s. k.
cégvezető-titkár.

Moldován János, s. k.
könyvelő.

Veliciu Mihály, s. k.
elnök.

A z i g a z g a t ó s á g:

Ciorogariu R. Román, s. k.
alelnök.

Mangra Vazul, s. k. Trutia Péter, s. k. Dr. Ciacian Miklós, s. k. - Vatiuanu Traján, s. k. Dr. Demian Aurel, s. k. Secula Axent, s. k.

A f e l ű g y e l ő - b i z o t t s á g:

A fenti számlát megvizsgálva, helyesnek találta.

Fejér György, s. k.
elnök.

Marcu Miklós, s. k.

D. Ardelean Kornél s. k.

Dr. Ispravnic Szevér s. k.

A felügyelő-bizottság jelentése.

Tisztelt közgyűlés!

A kereskedelmi törvény 195. §-a és az intézet alapszabályainak rendelkezéseihez képest az 1910. üzleti évről szóló jelentésünket a következőkben van szerencsénk előterjeszteni.

Ezen év leforgása alatt több ülést tartottunk, s megvizsgálván a "VICTORIA" intézetnek ugy központi, mint fiókintézeteinek ügykezelését és ügyrendét, mindenkor teljes rendet s kiváló pontosságot találtunk.

Az igazgatóság által elének terjesztett évi mérleget, nyereség- és veszteség-számlát, valamint a leltárakat összegegyeztetvén a jól veze-

tett fő- és segédkönyvekkel, azokat teljes rendben és mindenkben megfelelőnek találtuk.

Ezek alapján, az Igazgatóságnak ezen évbéli tiszta nyereségre 238.336 korona 57 fill. vonatkozó indítványát, valamint a többi indítványait is részünkről elfogadjuk és elfogadás végett ajánljuk a tisztelt közgyűlésnek is.

Végül kérjük a tisztelt közgyűlést, hogy az 1910. üzleti évre nézve, adja meg ugy az Igazgatóságnak, valamint az alólirt felügyelő-bizottságnak is felmentését.

Arad, 1911. március hó 10.

Fejér György, s. k.
f. b. elnök.

Marcu Miklós, s. k.
f. b. tag.

Dr. Ispravnic Sever, s. k.
f. b. tag.

Dr. Ardelean Cornél, s. k.
f. b. tag.